

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI 1. ÖĞRENCİ KURULTAYI

13-14 NİSAN 2007
ANKARA

TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

Tüm hakları saklıdır. TMMOB Maden Mühendisleri Odası'nın yazılı izni olmaksızın bu kitap ya da kitabın bir kısmı herhangi bir biçimde çoğaltılamaz.

Oda Yayın No : 147
ISBN : 978-9944-89-621-4
Teknik Hazırlık : Maden Mühendisleri Odası
Baskı : Gurup Matbaacılık, 0312.384 73 44-45
İsteme Adresi : TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Selanik Cad. 19/4 Kızılay-ANKARA
Tel : 0312 425 10 80 Faks: 0312 417 52 90
İnternet Adresi : www.maden.org.tr
E-Posta : maden@maden.org.tr

İçindekiler:

Sunuş	7
Açılış Konuşmaları	9
Sunumlar	41
<i>Eğitim</i>	41
<i>İşsizlik</i>	89
<i>Yetkin Mühendislik</i>	115
<i>Serbest Kürsü</i>	143
Sonuç Bildirgesi	207
Kurultaydan Fotoğraflar	217

.....

ÖNSÖZ

2004 yılında yapılan öğrenci üye Çalıştay'ı ile temelleri atılan bu çalışmanın, 2007 yılında Öğrenci Üye Kurultayına dönüşmesinin gururunu yaşıyoruz. Kurultay, zengin bir tartışma ortamı yaratmak için dört başlıkta planlanmıştır. Bu platformda, bağımsız ve özgür kürsüde dile getirilen her düşünce Odamızın yarınlarına ışık tutacak, Odamızın geleceğine yön verecektir.

Odamızın geleceği olan genç meslektaşlarımızın ülke ve meslek sorunlarına duyarlı olmaları bizleri umutlandırmaktadır. Bu kurultayda dile getirilen konuların ve sonuç bildirgesinin takipçisi olacağız.

Tüm katılımcılara, kurultayın düzenlenmesinde emeği geçen öğrenci üye komisyonlarımızın üyelerine, Odamızın yöneticileri ve çalışanlarına, ayrıca kurultay kitabının hazırlanmasında emeği geçen Kenan POLAT'a ve öğrenci üyemiz Elif TORUN'a teşekkür ediyoruz.

YÖNETİM KURULU

.....

SUNUŞ

60'lı yılların sonlarına doğru kendini hissettirmeye başlayan, 70'li yıllarda ise alabildiğine güçlenen devrimci öğrenci hareketinin, 12 Eylül faşizmi tarafından işçi hareketi ile birlikte ezilmesi, sonrasında da dünyada esen neo-liberal rüzgârların etkisiyle iyice zayıflayan öğrenci gençlik hareketinin yeni yeni canlandığı bir ortamda öğrenci üye kurultayı düzenlenmiştir.

Kapitalist sistemin yarattığı derin haksızlıklara karşı çeşitli düzeylerde bir muhalefeti derinden hisseden ve bu yüzden henüz körelmemiş duygularıyla herkesten önce harekete geçmesi gerektiği düşünülen gençler devrimci siyasete uzak bırakılmışlardır.

12 Eylül faşist diktatörlüğü; insanın insana, insanın topluma ve insanın kendi emek ürünlerine yabancılaşmasını iliklerine kadar hissettirerek gerçekleştirmiştir. Toplum askeri cuntanın baskısı altında, vermesi gereken toplumsal demokratik ve devrimci mücadeleye yabancılaştırılmış, bu durum öğrenci gençliği de ciddi biçimde etkilemiştir.

Bugün gençlik, Yeni Dünya Düzeni ideolojisinin etkisiyle bireyciliğe, bunalıma, kültürel yozlaşmışlığa itilmiş, alkol ve uyuşturucu kullanım oranı artmış, gerçek dostluklar yerine internet kafelerde sanal dostluklarla doyuma ulaşmaya çalışan ve her geçen gün geleceğe güveni azalmış bir durumdadır. Gençlik, geleceğe ilişkin umutlarının, "İdeolojiler öldü, yaşadığımız düzene alternatif bir düzen yok" söylemiyle yok edildiği, bu sömürü dünyasını kabul etmeye ya da kendi kabuğuna çekilip mücadele etmekten uzak tutulmaya çalışıldığı bir dönemden geçmektedir. Ancak tüm bunlara rağmen ağırlaşan sorunlar, gençliğin mücadele ihtiyacını daha fazla hissettirmeye başlamıştır.

Böyle bir ortamda üniversitelerde mühendislik eğitimi gören öğ-

rencilerin, ilgili Odalarının örgütlülüğü altında; yaşama, eğitime ve üniversiteye dair sorunlarını tartıştığı, çözüm yollarını üretmeye çalıştığı bir tarzı, özgür bir platforma taşımak, tartışmak ve çözüm önerileri sunmak amacıyla yapılan bu kurultayın anlamı çok büyüktür.

- Oda ortamında öğrenci komisyonları ile başlayan ve öğrenci üyelik ile ilerletilen Oda-öğrenci ilişkisini ve örgütlülüğünü geliştirmek,
- Söz, yetki, karar süreçlerinde öğrencilerin de olduğu özerk ve demokratik üniversite için birlikte tartışmak ve üretmek anlayışını, Öğrenci, Oda ve TMMOB ilişkisinde yaşama geçirmek,
- Öğrenci üye örgütlülüğünün gelişmesini sağlamak, amaçlarının gerçekleşmesi için Öğrenci Üye Kurultayı'nı düzenlenmekteyiz.

Oluşturulan demokratik ortamda kendi fikirlerimizi arkadaşlarımızla paylaşmanın Oda- öğrenci örgütlenmelerinin birlikte hareket etmelerine ve kendilerini geliştirmelerine zemin oluşturacağının, paylaşmadan üretim olmayacağına, üretmek için de en uygun ortamlardan birinin Öğrenci Kurultayı olduğunun bilincindeyiz.

Üniversiteler bugün düşünmeyen, sorgulamayan, bencil, kendine ve çevresine yabancılaşmış insanlar üreten kurumlar haline getirilmiştir. Eğitimin ticari bir meta olduğu ortamlarda bilim üretmesi ve herkesin özgürce eğitim alması olanaklı değildir. Geleceğin mühendislerinin toplumcu bir düşünceyle yetişmeleri için özerk-demokratik üniversite mücadelesi önemlidir. Odamız, her koşulda öğrenci üyelerinin sorunlarının çözümü için gayret gösterecektir.

YAŞASIN, İŞ, BİLİM, ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ

YAŞASIN, TAM BAĞIMSIZ DEMOKRATİK TÜRKİYE MÜCADELESİ

YÖNETİM KURULU

AÇILIŞ OTURUMU

.....

Merhabalar.

Maden Mühendisleri Odası 1. Öğrenci Üye Kurultayı'na hepiniz hoş geldiniz.

Şimdi sizleri; bağımsızlık, demokrasi, barış ve emek mücadelesinde yitirdiğimiz insanlarımızın ve meslektaşlarımızın anısına 1 dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

Ben Ragıp Varol;

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Maden Mühendisliği Lisans Öğrencisiyim, Merkezi Öğrenci Komisyonu Üyesiyim.

Öncelikle;

-Oda Başkanımız Sayın Mehmet Torun,

-Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'nun değerli üyeleri,

-Maden Mühendisleri Odası Öğrenci Komisyonu'nun değerli üyeleri,

-TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mehmet Soğancı,

-Değerli Kurultay Delegasyonu,

-Sevgili öğrenci arkadaşlarım,

-Ve Değerli misafirler,

Maden Mühendisleri Odası 1. Öğrenci Üye Kurultayı'na hepiniz tekrar hoş geldiniz.

Konuşmamı 5 bölüm ve bir sonuç bölümü şeklinde sunacağım.

Birinci Bölüm: Kurultay'a Dair

Öncelikle, bu kurultayın teorik ve pratik oluşum aşamalarında emeği geçen herkese sonsuz teşekkürler.

Bildiğiniz gibi, bugün burada Maden Mühendisleri Odası'nın ilk öğrenci kurultayını gerçekleştiriyoruz. Bu nedenle, burada bulunan herkes aslında tarihi bir olayın içerisinde yer almaktadır. Bununla birlikte, bu kurultaya herhangi bir aşamada emeğini koyan herkes bu tarihi sürecin bir parçasıdır.

Nedir bu tarihi süreç?

Başlı başına, 2004 yılında yapılan öğrenci çalıştayından başlayarak bugüne kadar getirilen öğrenci çalışmasının bütünüdür.

Maden Mühendisleri Odası, öğrenci çalışması yapma kararını aldığı günden bu yana gerçekleştirdiği eylemlilikler çerçevesinde bu kurultayı örmüştür.

14 Ekim Mitingi, Oda'nın öğrencilerin nitelikli bir çoğunluğu ile ilk kez karşı karşıya geldiği olaydır. Bu nedenle, bahsettiğimiz sürecin önemli bir noktasıdır. Şöyle ki, Mitinge bütün ülkeden yaklaşık 350 kadar maden mühendisliği öğrencisi arkadaşımız katılım sağlamıştır. Bu sayı, mitinge katılım sağlayan diğer meslek odalarının öğrencilerinin sayısı ile karşılaştırıldığında oldukça önemli bir rakam olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun üzerine bu çoğunluğun ilk kez bir araya geliyor olması da eklenince, işin heyecanını ikiye katlıyor diye düşünmekteyim.

Miting akşamında düzenlenen söyleşi ise, Oda Öğrenci Komisyonu'nun bu çoğunluktaki öğrencilerle ilk yüz yüze geldiği ve konuştuğu, paylaştığı andır diyebiliriz. Söyleşi sonrasında verilen kokteyl ise, ilk "kaynaştığı" andır diye nitelendirebiliriz sanırım.

Şüphesiz ki gerçekte yüz yüze gelmek, komisyonu çalışmalarında daha nitelikli emek vermeye ve daha motive iş yapmaya itmiştir.

İkinci Bölüm: TMMOB ve Öğrenci Çalışması

12 Eylül askeri darbesiyle birlikte uygulamaya konulan politika-

lar tüm toplumu ciddi bir biçimde etkilemiş, demokratik değerlerin, üretme, paylaşma ve dayanışma duygularının aşındığı bir süreç yaşanmıştır. Bu durum çeşitli toplumsal kesimleri bireyselleştirerek yalnızlaşmaya yöneltmiş, örgütlenme ve örgütlü mücadele olgusunu da zayıflatmıştır.

Demokratik örgütlenmelerin zayıfladığı böylesi bir ortamda, TMMOB ve bağlı odalarda kan kaybetmeye başlamış, mücadele bayrağını devralması gereken genç mühendisler, bu ortamda yeterince rol alamamışlardır.

Bu durum TMMOB ve bağlı odalar içerisinde bir kuşak eksikliği yaratırken, genç mühendislerin de ya örgütlülük dışında kalmasına ya da mücadele içerisinde yeterince etkin olamamasına yol açmıştır.

Yaşanan eksiklik 2000'lere yaklaşırken önemli bir sorun olarak tespit edilmiş ve TMMOB ve bağlı odalar mühendislik-mimarlık, şehir plancılığı öğrencilerinin örgütlenmesi konusunu gündeme alarak bir çalışma başlatmıştır.

Bu çalışmalar kapsamında 2000 yılında yapılan TMMOB 36. Genel Kurulunda "TMMOB Mühendislik Mimarlık Öğrencileri Kurulu Yönetmeliği" çıkartılmış ve öğrenci örgütlenmesi doğrultusunda ilk adımlar atılmıştır. Bu çerçevede, bağlı odalar da az yada çok öğrenci üye çalışmalarına başlamışlardır.

2004 yılında yapılan 38. Genel Kurulda öğrenci örgütlenmesini bir üst aşamaya yükseltecek olan Öğrenci Üye Kurultayı karar altına alınarak 2005 yılında gerçekleştirilmiştir.

TMMOB içinde bulunduğumuz 2007 sonbaharında 2. Öğrenci Üye Kurultayı yapma kararı almıştır.

Üçüncü Bölüm: Maden Mühendisleri Odası ve Öğrenci Çalışması

TMMOB çatısı altında yaşanan bu gelişmelere paralel olarak Odamız, 2002-2004 döneminde öğrenci üye çalışmalarını başlatmıştır. 2005 yılında yapılan "TMMOB Öğrenci Üye Kurultayı"na paralel olarak 2 Aralık 2004 yılında Milli Kütüphane'de bir çalıştay düzenlemiş ve TMMOB Kurultayı'na katılmıştır.

40. Dönem Oda Yönetim Kurulumuz öğrenci üye çalışmalarına daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini düşünerek yeni dönem çalışmalarını 39. Genel Kurulumuzla birlikte başlatmıştır. Bu çalışmalarını planlamak, eşgüdümünü sağlamak ve gerçekleştirmek üzere bir Öğrenci Komisyonu kurmuş ve 13-14 Nisan 2007 tarihlerinde "TMMOB Maden Mühendisleri Odası 1. Öğrenci Üye Kurultayı" MAMÖK-1'in düzenlemesine karar vermiştir.

Kurultay kapsamında öğrenci komisyonunca yapılan işler kısaca şunlardır arkadaşlar:

- Öğrenci Değerlendirme Anketi :

Türkiye'deki maden mühendisliği eğitimi, üniversitelerin durumunu, öğrenci profilini ve öğrencilerin kurultay başlıkları hususundaki fikirlerini ölçmek adına bir anket çalışması yapılmıştır. Sonuçları kurultay kapsamında sunulacaktır.

- Kurultay Broşürü :

Kurultay'ın başlıklarını ve genel hatlarıyla prosedürünü inceleyen raporların bulunduğu bir broşür hazırlanmış, bütün üniversitelere yollanmıştır.

- Öğrenci Üye Kampanyası :

Oda'ya öğrenci üyelik konusu komisyon tarafından incelendikten ve değerlendirildikten sonra netleştirilmiş, öğrenci üye

formları üniversitelerdeki temsilcilere gönderilmiş, bilgisayar ortamında üye kaydetme olanağı sağlanmış ve Öğrenci Üye Kimlikleri oluşturulmaya başlanmıştır. Üniversitelerde bugüne kadar yaklaşık 600 öğrenci üye kaydedilmiştir.

- Öğrenci Bülteni :

Türkiye geneli maden mühendisliği öğrencileri için Oda Öğrenci Bülteni yayını oluşturulmaya karar verilmiştir. Yayın merkezi olup mesleki ve sosyal-kültürel başlıkları içerecektir. Şimdi bahsedeceğim Öğrenci Danışma Kurulu Toplantısı'nın kararına göre, her sayının çalışmasını sıra ile bir üniversite üstlenecek, içeriği ise ülke geneli belirleyecektir.

- Öğrenci Danışma Kurulu Toplantısı :

Bütün üniversitelerdeki öğrenci temsilcileri ile Ankara'da Oda Merkez'inde bir toplantı yapılmış, genel olarak kurultay gündemi konuşulmuş, özellikle öğrenci bülteni konusunda işleyiş dair önemli kararlar alınmıştır.

Dördüncü Bölüm: Kurultay Gündemleri

MAMÖK1, bildiğimiz gibi, bugün ve yarın olmak üzere 2 gün ve 4 oturum şeklinde düzenlenecek olup, 3 gündemi tartışacaktır:

- İşsizlik
- Yetkin Mühendislik
- Eğitim

Kurultay gündemleri, bütün üniversitelerdeki delegelerin hazırlamış olduğu sunumların oturumlarda okunması ve daha sonra serbest kürsüde tartışılması şeklinde işlenecektir. Bu nedenle, meslek ve öğrenci sorunlarının, bütünüyle bizim sorunlarımızın işleneceği oturumlara bütün dikkatimizle katılım sağlamak ve görüş bildirmek son derece önem teşkil etmektedir.

Görüldüğü gibi, üç gündem de oldukça güncel gündemler arkadaşlar. Kurultayda iki gün boyunca, hepimizin başını son derece ağrıtan ve ağrıtacak olan bu sorunlarımız ile meşgul olacağız, bu sorunlara kafa yoracağız, çözüm arayacağız, ne yapmamız gerektiğini kararlaştıracacağız, ve birlikte hareket edeceğiz.

Yani;

-Ülkede toplum yararını gözetmekten ziyade sermayenin çıkarlarına göre üretilen politikalar sonucunda kısa süre içerisinde ciddi boyutlara varan bir sorun haline gelen *işsizliği*,

- Biz mühendis adaylarının geleceğimizi ciddi oranda belirsizleştiren ve benzer politikaların sonucu olduğunu düşündüğüm *Yetkin Mühendislik Yasası'nı*,

- Hepimizin belirli oranlarda rahatsızlık duyduğu, öğrenme ve üretmeden ziyade yarışma ve düşünmeme, sorgulamama mantığının hakim olduğu eğitim sistemimizi tartışacağız.

Gündemlerimizin ciddiyeti oranında da kurultay oturumlarındaki sunumları dikkatli dinleyerek yorumlayabilirsek, bu kurultayın belleğimize daha rahat kazınmasını sağlayabiliriz. Sorunlarımızın aslında milyonlarca insanın ortak sorunları olduğunun bilincine daha rahat varabiliriz, dolayısıyla birlikte hareket etmenin gerekliliğini daha iyi kavrayabilmiş oluruz diye düşünüyorum.

Beşinci Bölüm: Komisyonun Gündem Değerlendirmesi :

Maden Mühendisleri Odası Öğrenci Komisyonu,

-Üniversitelerdeki hukuk dışı uygulamalara, eğitimin ticarileştirilmesine, üniversitelerin sermayenin eline teslim edilmesine, kendine siyasi diyen baskıcı, yasakçı ve kafatasçı unsurların kampüslerde dolaşmasına göz yuman zihniyete karşıdır.

- Üniversitelerin özerk kurumlar olması gerektiğini düşünmektedir.
- “Madenlerin gerçek sahibi halktır.” söylemini ilke edinmiştir, madenlerimizin ve doğal kaynaklarımızın küresel sermayenin emrine verilmesinin söz konusu olamayacağı görüşünde hemfikirdir.

Sonuç:

Maden Mühendisleri Odası 1. Öğrenci Üye Kurultayı, büyük bir emeğin sonucunda düzenlenmektedir. Dolayısıyla, bu kurultaydan ve sonrasındaki süreçten beklentilerimiz de şüphesiz ki o oranda büyüktür. Ülke sorunlarına duyarlı bir gençlik örgütlenmesi içerisinde olmak hepimiz için mutlu bir paylaşım, bozulmamalıdır ve sahiplenilmelidir diye düşünüyorum.

Kurultayın bütün Maden Mühendisliği camiasına ve ülkeye olumlu getirileri olmasını diler, saygılar sunarım.

MEHMET TORUN

TMMOB Maden Mühendisleri Odası Başkanı

Sayın Birlik Başkanım, TMMOB ve Odalarımızın değerli yöneticileri, şubelerimizin değerli yöneticileri, sevgili öğrenci üyelerimiz, sayın konuklar, hepinizi Maden Mühendisleri Odası (MMO) Yönetim Kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Geçmiş yıllarda yapılan öğrenci çalıştayları ile temeli atılan ve genişletilerek bu yıl ilk kez düzenlediğimiz Birinci Öğrenci Üye Kurultayına hoş geldiniz.

Aslında bu kürsülere ben çok yabancı değilim. Konuşmaya biraz alıştığımı zannediyordum, ama bugün gerçekten heyecanlandım, sizlerle böyle birlikte olmaktan ayrı bir heyecan duyuyorum, bu da beni ayrıca mutlu ediyor.

Türkiye'nin her yerinden gelerek bu salonda bir araya gelen genç madenciler, 14 Ekim TMMOB mitinginde gösterdiğiniz coşkuyu bugün de göstererek bizleri bir kez daha umutlandırdınız.

Öğrenci üye statüsü ile Odamıza üye olunması ana yönetmeliğimiz gereğidir. Bu uygulama ile öğrenci arkadaşlarımızın gelecekte üyesi ve yöneticisi olacakları Odamızın olanaklarından öğrencilik yaşamlarında da yararlanmaları ve mesleki gelişimlerine katkıda bulunması hedeflenmiştir.

Odamızda öğrenci üyelik uygulaması yakın bir tarihte başlama-sına karşın, önemli bir gelişme göstermiştir. Bugün itibarıyla öğrenci üye sayımız 600'ü geçmiştir.

Öğrenci üyelikten yetişecek arkadaşların, gelecekte Odamızın yönetim kademelerinde görev yapacak olması, bizleri şimdiden heyecanlandırmaktadır. Bu nedenle bu çalışmalarda yer alan, emek veren, katkı koyan bütün arkadaşlarımızı buradan huzurlarınızda tekrar kutluyorum.

Öğrenci kurultayımızda bütün öğrenci üyelerimizin görüş ve önerilerini kurultaya yansıtmak amacıyla gelen siz delege arkadaşlar, görüş ve önerilerinizi paylaşımına açacak, tartışmaları daha da derinleştirecek, ortaklaştığınız noktalarda yapılması gerekenlerin altını çizeceksiniz. Bu kurultayda, gelecekte üyesi ve yöneticisi olacağınız Odamızı da sorgulamanızı, varsa eksik ve yanlışlarımızı da dile getirmenizi önemsiyoruz. Bu platformda dile getireceğiniz her düşünce Odamızın yararlarına ışık tutacak, Odamızın geleceğine yön verecektir.

Sevgili öğrenci arkadaşlarım, özellikle son 25 yıllık süreç içerisinde dünyada ekonomik, siyasal ve kültürel hemen her alanda son derece hızlı ve derin değişimler söz konusudur. Söz konusu değişimin ardındaki gerçek dinamiğin ulus ötesi sermayenin kendi küresel programını uygulatma ve dünyaya yeni bir biçim verme hevesi olduğu da açıktır.

Bugün ulus ötesi sermayenin uygulamaya çalıştığı bu küresel programın gölgesinde tek kutuplu bir dünyada yaşamaktayız. Ancak küresel programın özellikle IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) gibi uluslar arası örgütler aracılığıyla egemen kılmaya çalıştığı değerler, gelinen noktada daha da net olarak görülmektedir ki, küresel açlık ve yoksulluğa, eşitsizliklere, savaşlara, soykırımlara ve çevresel felaketlere yol açmaktadır. Bu süreçte zengin ülkeler daha da zenginleşmekte, yoksul ülkeler daha da yoksullaşmaktadır. Eşitsizlik ve yoksulluk, ülkelerin ekonomik ve siyasal bağımlılıklarına yol açmaktadır. Ülkemizde bu yapıdan olumsuz etkilenmektedir. Ülkemizde bu olumsuz yapıya ve emperyalizme karşı çıkan yurtsever gençlik, çeşitli baskılarla ve kaba kuvvetle ezilmekte, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinden uzaklaştırılmaya çalışılmaktadır.

Uygulanan bilinçli politikalarla gençlik adeta uyuşturulmakta, ülke sorunlarından ve üretimden uzaklaştırılmakta, çözüm yolu

olarak milliyetçilik, tarikatçılık, mafyalaşma dayatılmaya çalışılmaktadır.

Kurtlar vadisi ve onun sözde kahramanları gençliğe idol olarak gösterilmektedir. Oysa bu ülkede bağımsızlık ve özgürlük için canını veren Denizler, Mahirler, İbolar ve onlar gibi birçok halk kahramanları yaşamış olup, onların düşünceleri dün olduğu gibi bugün de geçerliliğini korumaktadır. Onlar, ABD emperyalizmine karşı yiğitçe direnmişlerdir. Onlar, gözlerini kırpmadan darağaçlarında ölüme gitmişlerdir. Onlar, Kızıldere'de destan yazmışlardır. Onlar, ser verip sır vermemişlerdir.

12 Eylül askeri faşizmi sonrası sindirilen üniversite gençliği, televizyonlarla, paparazzi programlarıyla uyuşturulmaya çalışılmış ve bu, bir ölçüde de başarılıdır.

Bu konuda en son konuşma hakkı olan Süleyman Demirel, şimdi gençlerin pasifliğini de öne sürerek ODTÜ'lü öğrenciler nereden diye sormaktadır. Oysa sordukları kişiler, 12 Martlarda, 12 Eylülde beyaz atlara bindirilerek gönderildiler. Ama onları gönderenler, şunu unuttular; onların mücadeleleri milyonların yüreğinde filizlenmekte ve çığ gibi büyüyerek gençliğe ışık tutmaktadır.

Sevgili arkadaşlarım, gelecek yıllarda çok daha karmaşık ve etkili bir şekilde yaşanacağı kesin olan sorunlar odaların üyelerinin eğitimi, mesleki, teknik ve bilimsel düzeylerinin yükseltilmesi, istihdamı gibi alanlarda yapacağı veya yapması gereken çalışmaların önemini artırmaktadır. Henüz farkında bile olunulmayan, ancak kısa bir süre içerisinde yaşamımızı değiştirecek teknolojileri oluşturacak ve uygulamaya geçirecek 2000'li yılların mühendislerinde aranacak koşulları sağlayacak mevcut durumu doğru okuyan ve uygulanabilir öngörülerle desteklenen bir eğitim sürecinin zorunlu olduğu bilinmelidir. Mühendislik eğitimi, istihdam ve işsizlik gibi konular odaların gündemlerinde kap-

samlı ve sürekliliği olan bir çalışma ve bir proje olarak yer alacaktır.

Uzman mühendislik tartışmalarında mühendislik hizmetlerinin düzenlenmesi, denetlenmesi, hizmetin mesleki açıdan yetkin insanlar tarafından verilmesi, yani mühendislik uygulamalarının bilime ve meslek etiğine bağlı bir biçimde gerektiği gibi yapılabilmesi toplumun büyük bir çoğunluğu tarafından istenen bir olgudur. Bu özelliklere uygun mühendis yetiştirilememesinin ve mühendislik hizmetleri verilememesinin ekonomik, siyasal, kültürel, eğitimsel, bilimsel pek çok nedeni bulunmaktadır. Her şeyden önce bilinmelidir ki, tüm diğer olgular gibi mühendislik olgusu da yaşanan ekonomik, siyasal sistemden bağımsız değildir. Azami kar güdüsüyle işleyen kapitalist sistem, her türlü toplumsal ve/veya insani değeri kar hırsı içerisinde yozlaştırmakta, çürütmekte ve yok etmektedir. Kapitalist sistemde neyin, nasıl yapılacağı, kişilerin inisiyatifi ve bilgi düzeyinden görece bağımsız olarak piyasa koşulları ve kar mekanizmalarınca belirlenmektedir.

Şu an yürütülen tartışmalar, çok önemli bir toplumsal sorunumuzu gizlememelidir. Bu sorun, eğitim sistemimizin okul öncesi dönemden, yüksek öğrenimin en üst noktasına kadar çürümüş, yozlaşmış yapısıdır. Bu genel sistem içerisinde özellikle yüksek öğrenimin içinde bulunduğu açmazların sorunun özüne dokunulmadan sonuçları itibarıyla çözülmesi olanaklı değildir. Üniversitelerin özellikle demokratik olmayan yapısı, eğitim olanakları, gerici müfredat, orta eğitim düzeyindeki taşra üniversiteleri ve benzeri bir dizi temel sorun gözardı edilmeden konular tüm yönleriyle değerlendirilmelidir. Öğrencilerin özerk, demokratik üniversite, staj, yurt, harç, laboratuvar, eğitim kalitesi ve benzeri sorunları çözülmeden diğer sorunlara çözüm bulmak olanaksızdır.

Diğer tüm mühendislik alanlarında olduğu gibi maden mühendislerinin de istihdam alanları daraltılmış, aldıkları ücretler erozyona uğramış ve çalışma koşulları daha da bozulmuştur.

Kamu ve özel sektörde çalışan üyelerimizin ekonomik ve sosyal durumları, eğitim düzeyleri ve üstlendikleri sorumluluklar ile bağdaşmayacak şekilde gerilemiştir. Verilen niyet mektuplarında belirlenen ücret politikaları sonucunda mühendislerin aldıkları ücretler yoksulluk sınırının da altına düşmüştür. Maden mühendisleri arasında işsizlik ya da mesleğinde bir işte çalışmama oranı oldukça yüksektir. Toplam kitle içerisinde bu oran yüzde 35'ler civarındadır. Ancak son yıllarda mezun olanlar arasında bu oranın yüzde 50'den daha fazla olduğu ve işsizliğin giderek hızla arttığı gözlemlenmektedir.

Planlama boyutu içermeyen, ulusal gereksinimlerin karşılanmasını amaçlamayan politikaların sıkıntı veren sonuçlarıyla pek çok meslek disiplini üyesi gibi maden mühendisleri de son yıllarda sıklıkla karşılaşmaya başlamışlardır. En verimli yıllarını ve ailelerinin kısıtlı kaynaklarını maden mühendisi olmak için harcayan insanların mezuniyet sonrası karşılaştıkları tablo gerçekten son derece düşündürücüdür.

Madencilik sektörünün istihdam gereksiniminden daha fazla maden mühendisinin mezun edilmekte oluşu, söz konusu mesleğin de değerini düşürücü bir etki yapmakta, maden mühendisliği ne yazık ki gençler tarafından giderek daha az tercih edilen bir meslek disiplini durumuna gelmektedir.

Bugün için ülkemizde yanlış politikalar sonucu sayıları şişirilmiş hale getirilen maden mühendisliği bölümlerine gerçek bir talep bulunmamaktadır. Gençler, maden mühendisliği bölümlerini genellikle en alt sıralarda ve dışarıda kalmamak amacıyla yazmaktadırlar.

Değerli gençler, tüm bu sorunlar, sizlerin Odanıza ve mesleği-

nize daha çok sahip çıkmanızla çözümlenebilecektir. Sizlerin bu kurultayı bir başlangıç kabul ederek Oda örgütlülüğümüze daha sıkı bir şekilde sahip çıkacağınıza inancım tamdır.

Che'nin dediği gibi "Gerçekçi ol, imkansızı iste"

TMMOB başkanlarımızdan Teoman Öztürk'ün dediği gibi, "Yüregimizdeki insan sevgisini ve yurtseverliği, baskı ve zulüm yöntemlerinin sökülüp atamayacağını bilinci içinde, bilimi ve tekniği, emperyalizmin ve sömürgeciğin değil, emekçi halkımızın hizmetine sunmak için her çabayı güçlendirerek sürdürme yolunda inançlı ve kararlıyız." Savaşsız, sömürsüz bir dünya, bağımsız ve demokratik bir Türkiye özlemiyle kurultayımızın başarılı geçmesini diliyorum. Hepinizi, sevgiyle, saygıyla kucaklıyorum.

SUNUCU- Sayın Mehmet Torun'a bu anlamlı konuşmasından dolayı teşekkür ediyoruz.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı sayın Mehmet Soğancı'yı konuşmasını yapmak üzere kürsüye davet ediyoruz.

MEHMET SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Sevgili öğrenci arkadaşlarım, MMO'nun Sayın Başkanı, sayın yöneticileri, MMO'nun çok değerli şube başkanları ve yönetici arkadaşlarım, hepinizi, yönetim kurulu üyelerimiz -burada İbrahim Vardal ve Elif Öztürk var- onlarla birlikte sevgiyle, saygıyla selamlıyorum öncelikle.

Sevgili başkan söyledi, ben de hakikaten çok kürsüye çıkan bir arkadaşınızım, ama 1996 yılından beri faaliyet gösteren öğrenci çalışmalarında nedense bir miktar elim ayağım titriyor, bir miktar da dilim kuruyor. Neden? Çünkü sizler bizim devraldığımız bu onurlu örgütün, bu hakikaten dik duran örgütün, hakikaten onurlu bir yürüyüş içinde bulunan örgütün bayrağını devralacak insanlarsınız. Bizim yanlısımız, mahcubiyetimiz olur. Bu nedenle de bu türden öğrenci toplantılarının önüne bir miktar sıkıntılı olarak çıkıyoruz.

Sevgili arkadaşlar, hepimiz biliyoruz ki mühendislik bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek. Bizim örgütümüz TMMOB, odağında, öznesinde insanın olduğu bir mesleğin uygulayıcılarının örgütü.

İnsan odaklı olmasından dolayı bizim mesleğimiz onurlu bir meslek ama bir o kadar da sorumlulukları olan bir meslek. Dolayısıyla bu mesleğin örgütünün TMMOB'un ve bağlı odalarımızın da sorumlulukları ona göre fazlaşıyor.

Biz bir yandan insana ve insanlığa karşı işlenmiş suçlara karşı çıkıyoruz, öte yandan da insana ve insanlığa olan sorumluluklarımızı biliyoruz ve sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz. Bir yandan da üyelerimizin haklarının elde edilmesine, taleplerinin gerçekleşmesine yönelik çabalarda

bulunuyoruz. Öte yandan sorunlarımızın, toplumun ve halkın sorunlarından ayrı tutulmayacağını da biliyoruz. Sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşıyor olmanın tüm sonuçları, mühendis kimliğimizle birlikte yurttaş kimliklerimizi, dolayısıyla yine bizi buluyor.

Bunun için yazdıklarımızın sonunda, kamuoyuna duyurularımızın sonunda mutlaka, kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz diyoruz.

Böylesi bir örgüt, nasıl bir süreçten geldi bugüne, birkaç bilgiyi sizle paylaşarak devam edeyim.

TMMOB, 1954 yılında kurulur. 6235 sayılı TMMOB Yasasının kabulünden sonra hemen birinci genel kurulda, içinde MMO'nun olduğu elektrik, gemi, harita ve kadastro, inşaat, makine, kimya, mimarlar, orman ve ziraat mühendisleri odamızın kurulma kararı alınır. 10 oda ile başlar TMMOB faaliyetine, daha sonra gemi makineleri işletme, şehir plancıları, fizik, metalurji, meteoroloji, petrol, jeoloji, iç mimarlar, jeofizik, çevre, tekstil, peyzaj ve en sonda 96 yılında gıda mühendisleri odası kurulur. Kuruluşumuzda 10 odamız ve 8 bin üyemiz vardır. Şimdi oda sayımız 23, üye sayımız da 300 bine ulaşmıştır.

TMMOB Yasasında, Birliğin amaçlarında, 3. maddedeki paragraf, bizim bütün düzeneğimizi ve yaptıklarımızı tanımlamaktadır. "Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının ortak gereksinimlerini karşılamak, mesleki etkinlikleri kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbiriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere, meslek disiplinini ve ahlakını korumak, kamunun ve ülkenin çıkarlarının korunmasında, yurdun doğal kaynaklarının bulunmasında, korunmasında ve işletilmesinde, çevre ve tarihi değerlerin ve kültürel mirasın korunmasında, tarımsal ve sınai üretimin artırılmasında, ülkenin

sanatsal ve teknik kalkınmasında gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak.”

Gene yasamızın 33. maddesinde, “bu ülkede her kim ki, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğini icra edecekse, yapacaksa, mutlaka ilgili odasına kaydolmak zorundadır” der.

TMMOB’de öğrenci üyelik, az önce arkadaşımın da bahsettiği gibi, 15 Şubat 1997’de dönemin yönetim kurulunun aldığı bir yönetim kurulu kararıyla yürürlüğe girer. 38. Olağan Genel Kurul’daki son değişiklikte hepimizi bağlayan bir tarzda olmuştur.

Ben bütün arkadaşlarımızın, MMO’muzun bu dönemki yönetim kurulunu da özellikle kutluyorum. Bu dönem, bu başlatmaları ve 14 Ekim’de de biz bunu çok şık, kürsüde seyretmek çok hoştu, o gün de tanımladım, görünüşünüz “köpüklü bir ırmak gibiydi” dedim. Bu çabanın, öğrenci üyelik yönetmeliği çerçevesinde ben heyecanla ve büyüyerek gideceğine inanıyorum. Bütün arkadaşlarımızın da, öğrenci üye yönetmeliğindeki amaç maddelerini içselleştirmesini diliyorum.

23 Odada 300 bin kişiye ulaştığınızda, böylesi bir örgütlenmenin kendine ilkeler manzumesi yazması, şüphesiz çok doğru olacaktır. Nitekim, 2003 yılında gerçekleştirilen TMMOB Mühendislik, Mimarlık Kurultayında TMMOB’un temel ilkeleri tanımlanmış, bir sonraki genel kurulda da bunlar kayıt altına alınmıştır.

Biz TMMOB’ye şöyle bakıyoruz arkadaşlar: TMMOB ve bağlı odaları; mesleki, demokratik kitle örgütüdür. Demokrat ve yurtsever karakterdedir, emekten ve halktan yanadır, antiemperyalisttir. Yeni dünya düzeni teorilerinin, ırkçılığın ve gericiliğin karşısındadır. Siyasetin her anlamını aşar, yaşamın her olayını siyasetle ilişkili görür. Barıştan yanadır, insan hakları ihlallerine karşıdır, insanlık onurunun korunmasından yanadır. Örgütsel bağımsızlığını her koşulda korur, gücünü sadece üyesinden

ve onun bilimsel çalışmalarından alır. Meslek ve meslektaş sorunlarının ülkenin ve halkın sorunlarından ayrılmayacağını kabul eder. Politikaların oluşturulmasında ve uygulanmasında demokratik merkezîyetçi yöntemleri uygular. Karar alma süreçlerinde demokratik ve katılımcıdır. Sanayileşme ve demokratikleşme alanlarında durum tespitleri yapar. Politikalar ve çözüm önerileri üretir. Ülkenin demokratikleşmesi için çaba gösterir. Kamuoyu oluşturmaya yönelik çalışmalar içinde tartışmasız yer alır. Demokratik kitle örgütleri ve sivil toplum örgütleriyle, ilkeli ve demokratik bir işbirliği içerisinde.

Burada aramızda çok sayıda yönetici arkadaşımız var. Bizim hepimiz şu cümleyi örgütümüz için kullanıyoruz sevgili arkadaşlar. TMMOB mesleki, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda ülkemizdeki mühendisleri ve mimarları temsil etmek; onların hak ve çıkarlarını halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek; mesleki, sosyal ve kültürel gelişmelerini sağlamak ve mesleki birikimlerini toplum yararına kullanmalarının zemini yaratmak. Bu amaçla meslek alanlarıyla ilgili gelişmelerin ve politikaların sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel boyutlarını derinlemesine kavramak, yorumlamak ve toplumu bilgilendirmek, bu politikaların toplum yararına düzenlenmesi için öneriler geliştirmek ve bunların yaşama geliştirilmesi için mücadele etmek ve bunların gereği olarak en genel anlamda bağımsız ve demokratik bir Türkiye'nin yaratılması yönündeki çalışmalarını bütünsel bir anlayışla ve etkinleştirerek sürdürmek kararlılığındadır.

TMMOB bu çalışmalarını bilimin ve teknolojinin ışığında bilim insanlarının yol göstericiliğinde ve 50 yılı aşkın geçmişinin birikimiyle yürütmeye kararlıdır.

Şimdi burada bir soru vardır. Peki TMMOB'un öğrenci üyesiyle ilişkisi nedir? Çıktığım bütün öğrenci kurultaylarında karşılıklı

paylaştığım Yevtuşenko isimli bir yazar onun sözleri ile tanımlıyorum. Demiş ki; “Gençlere yalan söylemek yanlıştır. Yalanların doğru olduğunu göstermek yanlıştır. Yeryüzünde işlerin yolunda gittiğini söylemek yanlıştır. Gençler ne demek istediğinizi anlar. Gençler halktır. Onlara güçlüklerin sayısız olduğunu söyleyin. Yalnız gelecek günleri değil, bırakın yaşadıkları günleri de açıkça görsünler. Engeller vardır deyin, kötülükler vardır deyin. Varsa var ne yapalım. Mutluluğun değerini bilmeyenler, mutlu olmazlar ki. Çocuklar rastladığınız kötülükleri bağışlamayın, tekrarlanırlar sonra çoğalırlar.” Böyle demiş. Evet bu örgüt asla öğrenci üyesine yalan söylemeyecektir. TMMOB ve MMO örgütlülüğüne hepiniz hoş geldiniz. Bu, birinci kısımdı.

Şimdi, bugün özellikle cumartesi günü, herhalde birinci oturumda tartışacağınız Yetkili Mühendis başlığı konmuş bir tartışmaya taraf olarak TMMOB’un görüşlerini de, peşinen sizle çok kısa bir sürede paylaşmak istiyorum.

Kavramın yanlış konulduğunu düşünüyorum. Yetkili Mühendis yasa tasarısı diye bir yasa taslağı konuşuluyor. Böyle bir şeyi bugün itibariyle ben şahit olmadım.

Tartışılacak olan konu, TMMOB tarafından hazırlanarak kamuoyu önüne tartışılmaya açılmış olan Yetkili Mühendis, Mimar, Şehir Plancısı Yasa Tasarısı Taslağıdır. Ben bütün arkadaşlarımızın TMMOB ortamlarında çok titizlikle hazırlanmış ve üzerinde çok çaba gösterilmiş -işte bir mühendislik, mimarlık kurultayı yedi sene sürdü tartışmaları- yapılmış olan bu taslağın gerek amaç maddesini, gerek her madde gerekçesini çok iyi algılamaları ve onun üzerinden bir tartışma yürütmelerini baştan dilerim.

Sevgili arkadaşlar, bir kısım çevreler, mühendislik lisans programının herhangi bir mühendislik disiplininin tüm alanlarında sınırsız bir yetkiyle hizmet sunmak için yeterli olması gerektiğini savunmaktadır. Üniversite eğitiminin düzeyi yükselirse, üniver-

site dışı pratik ve teorik eğitime gerek kalmayacağını söylemekte, dolayısıyla TMMOB ve bağlı odalarında yürütülen eğitim ve belgelendirme çalışmalarının sistemin açıklarını kapatmanın bir parçası olduğunu söylemektedirler.

Bize göre ise buradaki öğretim üyesi şube başkanı arkadaşlarım da var, onların da onayıyla lisans eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi, mühendislik eğitimi veren bölüm ve fakültelerde eğitim kalitesi ve altyapı olanakları arasındaki dengesizliğin giderilmesi açısından hayati derecede önemlidir, ancak tek başına yeterli değildir. Çünkü günümüzde bilim ve teknolojinin eriştiği düzeyde dünya üzerindeki bilgi her üç yılda ikiye katlanmaktadır. Yapılan araştırmalara göre mezuniyet bilgisinin yüzde beşi her yıl eski ve geçersiz hale gelmektedir. Yine yapılan araştırmalar, mühendislik bilgisinin yarı ömrünün de farklı mühendislik dallarına göre 2.5 ila 7.5 yıl arasında değiştiğini göstermektedir. Bu nedenle günümüzde mühendislik lisans eğitimi meslek yaşamı boyunca sürecek meslek içi eğitime olanak sağlayacak temel bilimsel eğitim olarak tanımlanmakta ve akademik programlar bu tanım çerçevesinde şekillendirilmektedir. Lisans eğitiminde mühendise, kendini geliştirip özgürce tasarlayabileceği, yeni şeyler öğrenebileceği temel bilgiler verilecektir. Daha sonra ise ilgililer, çalışacakları uzmanlık alanına göre, uygulamaya yönelik teorik ve pratik ek eğitime tabi tutulacak, yeterlilikleri ve mesleki gelişimleri belgelenecek, izlenecek ve denetlenecektir. Bu hizmetler, tüm gelişmiş ülkelerde meslek odaları kanalıyla yürütülmektedir. Çünkü toplumsal bir hizmet sunan mühendislerin bilgi ve deneyim eksikliğinden kaynaklı hatalı tasarım ve uygulamalarının acı sonuçları depremlerde, iş kazalarında, yangınlarda gördüğümüz gibi doğrudan topluma ve doğal çevreye yansımaktadır. Biz yanlış yaparsak olur maden kazaları.

Yine kimi çevreler, uzmanlık ve belgelendirme çalışmalarımızın,

emperyalist ülkelerinin, AB ve GATT anlaşmalarının bir dayatması olduğunu iddia etmektedirler. Doğru olan ise bu söylemin tamamen tersidir. Emperyalizm evet her şeyi ihraç edecektir, ancak bilgiyi ihraç etmeyecektir. Çünkü emperyalist sömürünün devamlılığı, sömürge ülkelerin teknolojik düzeyinin düşüklüğü ile tamamen birebir orantılıdır. GATT anlaşmasıyla mühendislik hizmetleri serbest dolaşıma açılmıştır. Ancak hizmetin serbest dolaşımı için hizmeti sunan kişi, hizmet sunduğu ülkede aranan yeterlilik koşullarına haiz olmak zorundadır. Kendi yeterlilik sistemlerini 1900'lü yılların hemen başında oluşturan emperyalist ülkeler, en az bu söylemlerin sahipleri kadar, odalarımızın ve TMMOB'un uygulamalarından rahatsız olmaktadır. Ülkelerinde çalışacak olan, ülkemiz mühendislerini 5-6 yıla varan staja ve seviye ölçüm sınavlarına tabi tutarlarken, kendi mühendislerinin hiçbir engelle karşılaşmadan ülkemizde sömürünün kaynağı olarak sınırsız bir yetkiyle hizmet sunmasını istemektedirler. Mesleki düzenlemelerimizi ivedilikle oluşturup uygulamaya sokamazsak ve gereken önlemleri alamazsak, mühendislik hizmetleri emperyalist ülkelere tek yanlı olarak akmaya devam edecektir.

Bu nedenledir ki, bırakınız TMMOB'un yetkilerini genişletmeyi, isterik bir şekilde TMMOB Yasasıyla mühendis ve mimarlık hakkındaki kanunun yabancı mühendislerle ilgili maddelerini bildiğiniz gibi kaldırmaya çalışıyorlar. Çünkü TMMOB Yasasına göre şu anda yabancı mühendislerin ülkemizde çalışabilmesi için Çalışma Bakanlığınının TMMOB'dan görüş istemesi zorunludur.

Yine mühendislik ve mimarlık hakkında kanunda değişiklik yaparak kendi ülkelerinin meslek kuruluşlarına üye ise yabancı mühendislerden denklik belgesinin kaldırılmasını istiyorlar.

Yine aynı çevreler, bu uygulamaların ayrıcalıklı bir seçkin mühendis zümresi oluşturacağını, yeni mezun mühendislerin ya da

mühendislik öğrencilerinin kazanılmış haklarını ortadan kaldıracığını, mesleki uygulama alanlarını daraltacağını iddia etmektedir. TMMOB Meslek İçi Eğitim Ve Belgelendirme Yönetmeliği 14 Aralık 2004 tarihli 25670 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Eğer elit bir sınıf yaratılıyor ise bu sınıf yönetmeliklerimizin kapsadığı alanlarda hizmet sunan tüm oda üyelerimizdir.

Sevgili arkadaşlar, Yevtuşenko söylemiş, bu örgüt asla size yalan söylemeyecektir. Tartışmaları bu metinler üzerinden yapmanızda sonsuz yararlar vardır.

Diğer tüm çalışma konularımızda olduğu gibi TMMOB ve bağlı odalarımızın belgelendirme faaliyetleri de yurtsever, antiemperyalist, bağımsızlıkçı, toplumcu çalışma anlayışımızın bir ürünüdür. Üreten, sanayileşen, demokratikleşen, hakça bölüşen bir Türkiye için mühendislik bilgi birikiminin artırılmasına yönelik çabalarımızdır. Mesleki uygulama alanlarımızın toplumcu bir anlayışla düzenlenmesi, mesleğin uygulanmasına yönelik gerekli iyileştirmelerin yapılması ve bu alanda yurtdışı sömürüye karşı çıkılmasıdır.

Ülkemizde demokrasiden, eşitlikten, barıştan, emekten yana kesimlere yönelik saldırılar bugün günümüzde linççi, kundakçı yöntemlerle sürüyor. Az önce sevgili başkanım bunları detaylandırdı. Bu olaylar Türkiye’de siyasal, sosyal ortamın nasıl zehirlendiğinin bir işaretidir. Türkiye, linççi ve kendisi gibi düşünmeyen, herkesi yok etmeyi meşru gören anlayışlarla gericiliğin, şovenizmin ve faşizan düşüncelerin egemen kılınmaya çalışıldığı bir süreçten geçirilmektedir. Ancak geleceğimizi karartmak isteyen, Türkiye’yi gericiliğin, faşizmin, tek tipliğin ve korkunun hakim olduğu bir ülke haline getirmek isteyenlere izin vermeyeceğimiz bilinmelidir. Karanlık güçlere karşı emek, barış, demokrasi güçlerinin eşitlikçi, özgürlükçü ve bağımsızlıkçı karşı duruşu

Türkiye'nin geleceğinin güvencesi olacaktır. Bu örgütün de geleceğinin güvencesi olacaktır.

SUNUCU- Birlik başkanımıza teşekkür ediyoruz. Evet arkadaşlar, birinci oturuma başlamadan önce TMMOB Peyzaj Mimarları Odası Öğrenci Üye Kolunun bir mesajı var, onu okumak istiyorum sizlere.

“TMMOB PMO Öğrenci Üye Kolu, genç madencilerin kurultayını içtenlikle selamlar, madenlere, kıyılarına, ormanlara sahip çıkma, emekten, bilimden, aydınlıktan yana bağımsız bir ülke kurma mücadelesinde beraber, omuz omuza olabilmek arzusunu diler.”

Ayrıca Jeofizik Mühendisleri Odası da bir çiçek göndermiş kurultayımıza, kendilerine teşekkür ediyoruz.

Şimdi birinci oturuma başlıyoruz arkadaşlar. Öğrenci anket sonuçlarının değerlendirilmesi ana başlıklı birinci oturumu sunmak üzere ODTÜ Yüksek Lisans öğrencisi ve Merkezi Öğrenci Komisyonu üyesi Esin Pekpak yine ODTÜ Yüksek Lisans öğrencisi ve Merkezi Öğrenci Komisyonu üyesi Sayın Levent İlkyay size öğrenci anket sunumlarının değerlendirilmesi konusundaki birinci oturumu sunacaklardır.

ÖĞRENCİ ANKET SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

LEVENT İLKAY- Teşekkürler Ragıp. Arkadaşlar, hoş geldiniz, ben Levent İlkay.

ESİN PEKPAK- Ben Esin Pekpak. Arkadaşlar ankete geçmeden önce belirtmekte fayda var. Yapılan ankete 800'e yakın öğrenci katılmıştır. Bu anket çalışması daha çok amatör ruhla öğrenci profili ve öğrencilerin odaya bakış açısı hakkında fikir edinmek amacıyla yapıldığından sonuçlardan ortaya çıkacak değerlendirmeler yaklaşım ve yoruma bağlı olarak değişebilir. Ciddi bir istatistiksel veri ortaya koymasa da oldukça kapsamlı ve genel fikir verme açısından faydalı bir çalışma olmuştur.

LEVENT İLKAY- Ayrıca çoğumuzun bildiği üzere, anketimiz 55 sorudan oluşmaktadır. Fakat her soruyu bu ortamda değerlendirmek zaman anlamında verimli olmayacağından bu 55 sorunun 23 tanesini seçip inceledik. Bu çalışmada bizleri destekleyen okul temsilcisi arkadaşlara çok teşekkür ediyoruz.

Ben şimdi anketimizi katılan üniversiteleri saymak istiyorum. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, 9 Eylül Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Konya Selçuk Üniversitesi, ODTÜ, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi.

ESİN PEKPAK- Arkadaşlar, anket sonuçlarının değerlendirilmesi esnasında kimi üniversitelerin yanıtları arasında benzerlikler, kimileriyle farklılıklar fark edilmiştir. Bu nedenle üniversiteler iki ana grupta incelenmiştir.

LEVENT İLKAY- Bu ayrıma göre birinci grup üniversiteler, İnönü

nü Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Konya Selçuk Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Süleyman Demirel Üniversitesi ve Zonguldak Karaelmas Üniversitesi. Geri kalan diğer üniversiteler de ikinci grup üniversiteleri olarak ayrıldı.

ESİN PEKPAK- Arkadaşlar, göreceğiniz grafikler bu tespite göre hazırlanmış olup 1 nolu grafikler birinci gruptaki üniversiteleri, 2 nolu grafikler ikinci gruptaki üniversiteleri temsil etmekte.

Evet şimdi anketle ilgili kısma geçelim.

Anketlerimiz 3 ana bölümde incelendi. İlk bölüm, ailelerinize, üniversite öncesi eğitiminize dair hazırlanmış soruları kapsıyor.

LEVENT İLKAY- İkinci bölümde, eğitim aldığınız üniversiteler hakkında verdiğiniz cevaplar ele alındı.

ESİN PEKPAK- Son olarak üçüncü bölümde ki, burası belki de seçenekli sorular arasında bizler için en önemlisiydi; Oda, öğrenci ilişkileri irdelendi.

Şimdi dilerseniz ilk bölümle başlayalım. Daha önce de belirttiğimiz gibi ilk bölüm, öğrencilerin yaşadığı yer, aile, mezun oldukları lise bilgilerinin değerlendirilmesiyle ilgiliydi.

LEVENT İLKAY- Öğrencilerin nerede yaşadığıyla ilgili soruya baktığımızda grafikte görüldüğü gibi anketi yanıtlayan arkadaşlarımızın yarısından fazlası ailesiyle birlikte yaşıyor. Bundan sonraki en yüksek orana sahip yanıt ise öğrenci evinde kalıyorum. Bundan çıkartılacak iki önemli sonuç bulunduğunu düşünüyoruz. Bunlardan birincisi, ailelerin çocuklarını kendilerinin yaşadığı yerdeki üniversitelere yönlendiriyor olma ihtimalleri ki, bu ekonomik nedenlere dayalı olabilir. İkincisi ise bu grafikte üst sıralarda yer almayan yurtların yetersiz olduğu ya da koşullarının öğrencilerce yeterli görülmediğidir.

ESİN PEKPAK- İkinci grafiğe gelip öğrenci evinde kalma oranını, birinci ve ikinci grup üniversitelere göre incelersek, birinci grup üniversitelerde okuyan arkadaşlarımızın büyük bir çoğunluğunun öğrenci evini tercih ettiğini görmekteyiz. Merkez üniversitelerde bu oran yarı yarıya düşmekte. Bunun sebebi de biraz önceki grafikte gördüğümüz gibi merkez üniversitelerde okuyan öğrencilerin aileleriyle birlikte kalmasıdır. Öğrencilerin yurtlardan ziyade öğrenci evlerini tercih etmesinin bir sebebi de daha özgür bir yaşam alanını tercih etmeleri olabilir diye düşünmekteyiz.

LEVENT İLKAY- Ebeveynlerle ilgili kısma geçtiğinizde, birinci ve ikinci grup üniversiteler arasındaki farklılık devam ediyor. Ebeveynlerin eğitim durumunu karşılaştıracak olursak, ebeveynlerde lise sonrası eğitimde merkez kentlerden uzaklaştıkça oranların hem annelerde, hem babalarda yarı yarıya düştüğünü görmekteyiz. İkinci grup üniversitelerin yer aldığı üç büyük kentin akademik ve bürokratik merkezler olması, bu konuyla yakından ilişkilidir. Bu durum, belli bir kesimin eğitim olanaklarından faydalanma şansını yükseltmektedir.

ESİN PEKPAK- Ebeveynlerde meslek dağılımına baktığımızda farklı bir manzara çıkıyor karşımıza, çünkü babalarda meslek dağılımı bu iki grupta çok fazla farklılık göstermezken, annelerin meslek dağılımında büyük bir fark görüyoruz. Anketteki diğer seçeneği birinci grup üniversitelerde yüzde 70 oranında seçilirken, ikinci grup üniversitelerde yarının altında kalmakta. Bu diğer seçeneğin de ankete eklenmeyen ev hanımı seçeneği olduğunu düşünüyoruz. Bu da biraz önceki grafikte örtüşen bir sonuç veriyor.

LEVENT İLKAY- Anne babalardan öğrencilerin eğitimine dönersek, maden mühendisliği öğrencilerinin yarısının normal liselerden geldiğini görüyoruz. Bunu takiben yüzde 23'lük bir oranla

Anadolu liseleri izliyor. Görüyorsunuz ki birinci grup üniversite-lerde Anadolu liseleri yüzde 16,18 iken, ikinci grup üniversite-lerinde bu oran yüzde 52'ye çıkıyor. Aynı şekilde normal liseler ikinci grupta yüzde 22 iken, birinci grupta yüzde 67'ye yükseliyor.

ESİN PEKPAK- Evet, geldik ikinci bölüme. Bu bölümde üniversite-ler ve bölümde verilen eğitim hakkındaki cevaplarınız yorum-landı.

Bu kısmı daha köklü değerlendirmek için ÖSS'den sonraki ter-cih dönemine kadar gittik. Ve bölümü neden seçtiniz sorusuna yanıt aradık. Burada çok düşündürücü bir durum var ortada, çünkü çok bilinçli bir şekilde maden mühendisi olmak istiyoru-mu seçen öğrencilerin sayısı bilinçli bir seçim değildi diyenlere neredeyse eşit. Bu çok düşündürücü bir şey, çünkü yani hani bilinçli bir seçim değildi diyen insanların üniversiteye gelmeden önce maden mühendisliği eğitimi hakkında bir fikri olmadığı ka-nısını uyandırıyor. Bunun bir sebebi de maden mühendisliğinin işte avukatlık, doktorluk, öğretmenlik gibi yaygın mesleklerden birisi olmaması olabileceğini düşünüyoruz.

Bu anlamda Odamız, şöyle bir ders çıkarabilir kendine; belki mesleğimizi liselerde tanıtmaya başlayabiliriz. Böylece hem toplumun bilinçlenmesi sağlanabilir, hem de üniversiteye gelen öğrenciler daha bilinçli bir seçim yaparak daha verimli çalışabi-lirler diye düşünüyoruz.

LEVENT İLKAY- Bu iki seçeneğin dışında da bağlı olduğu üniver-site için seçeneği öne çıkmakta. Buradan da merkezdeki üni-versitelere bölüm bilinci olmaksızın bir eğilim olduğu sonucunu çıkarmaktayız.

ESİN PEKPAK- Üniversite okurken sunulan öğretim, araştırma ve sosyal imkanların yeterliliğine dair sorulan soruda birinci grup üniversitelerde yeterliliğe dair cevap veren öğrencilerin sayısı

oldukça düşük. Bu, merkez üniversitelerde daha fazla olmakla beraber yine yarının altında.

LEVENT İLKAY- Bunun başlıca sebebi, bulunulan okullarda kaliteyi artırma yolunun izlenmesinden yeni bölümler ve ikinci öğretimlerin açılmasıdır. Ayrıca, birinci grup üniversitelerde bilinçli bir gelenekten yoksun, nispeten daha baskıcı yönetimlerin varlığı da gözlenmektedir. Yetersizliğin ve sorunların temeline inmek için bir dahaki slayta geçerse, bir ve ikinci gruptaki ortak sorunların kaynak eksikliği, özerk olmama, yetersiz öğretim kadrosu, altyapı eksikliği, yetersiz bilimsel çalışma olduğunu görürüz.

Birinci grup üniversiteler için oranı artıran kısım ise kontenjan fazlalığı ve demokratik olmamak gibi sebeplerden ortaya çıkmaktadır.

ESİN PEKPAK- Çözümler konusunda sorulan sorunun çarpıcı sonucu ise öğrencilerin üçte birinin bu konuda herhangi bir fikre sahip olmamasıdır. Bu oldukça düşündürücü bir durumdur, çünkü bu kadar fazla üniversite öğrencisinin kendi yaşadığı ve yakındığı sorunlara çözüm arayışı içinde olmaması değiştirilmesi gereken bir durumdur. Belli bir yaş döneminde hayatının çoğunu geçirdiği ortamı sorunlarıyla kabullenen, sorgulamayan, çözmek için katkı koymak bir yana dursun, fikir dahi üretmekten kaçınan bir kesimden söz ediyoruz. Bu durum üniversitelerdeki sorunların ileride daha çözümsüz hale geleceğini göstermektedir.

LEVENT İLKAY- Üniversitelerde sorun denince ilk akla geleceklerden biri olan YÖK ile ilgili sorulan soruya geçerse, antidemokratik yapısı, kampanyalarla duyurulmaya çalışılan YÖK'ün öğrencilerin çoğu tarafından kabul görmüş olduğu gerçeğiyle karşılaşıyoruz.

Burada daha ilginç olan sonuç, kampanyaların daha yoğun ola-

rak yürütüldüğü merkez üniversitelerde kanıksama oranı daha yüksek olması. Buna sebep olarak da, merkezi kentlerdeki üniversitelerin maden mühendisliği öğrencilerinin bu tip kaygılardan daha uzak olduğu gösterebilir.

ESİN PEKPAK- Şimdi öğrencilerimize tercih yaptırdık, üniversiteye girip okudular ve mezuniyet sonrası planlara sıra geldi. Bu ilgili soruya cevap verenlerin yaklaşık yüzde 63'ü seçtiği meslek alanıyla ilgili bir şey yapacağını söylüyor. Bunların işte yüzde 53'ü direkt meslekte çalışmayı tercih ederken, yüzde 10 gibi bir yüzde de akademik kariyer yapmayı planladığını ifade ediyor. Yine burada ilginç bir şekilde yüzde 10'unun mezun olduktan sonra ne yapacağı hakkında hiçbir fikri yok. Bu da muhtemelen gelecekle ilgili birçok şeyin belirsiz olmasından kaynaklanıyor.

Şimdi üçüncü ve Oda Öğrenci Komisyonunun bundan sonraki çalışmalarına yön vermek açısından en çok üzerinde durduğu bölüme geldik.

Bu bölümle ilgili ilk soru, "MMO'un varlığından haberdar mısınız"di. Burada ezici bir çoğunluk, MMO'dan haberdar olduğunu söylüyor. Bu hani bizim için olumlu bir şey. Fakat, faaliyetlerden haberdar olup olmama konusuna geldiğimizde yüzde yarı yarıya düşüyor. Bunun da şöyle bir şeyle ilgili olduğunu düşünüyoruz. Bir şeyden haberdar olmak daha çok bir tesadüfe bağlıdır. Yani bir afişi, bir ilanı görürsünüz ya da tesadüfen birinden böyle bir şeyin varlığını duyarsınız. Ama faaliyetlerden haberdar olma daha çok iletişime dayalı bir şey. Yani karşılıklı yürütülen bir şey. Burada Odanın sorumlu olduğu kadar biz öğrencilerin de önemli bir sorumluluğu olduğunu düşünüyorum. Faaliyetlerden haberdar olmak için takip etmenin gerektiği burada açıkça ortaya çıkıyor zaten.

LEVENT İLKAY- Komisyonumuzun tanınırlılığı ile ilgili sorulan sorunun sonuçları umut verici. Komisyonumuz, bu kurultay

çalışmasının örülmesi aşamasında gerçekleştirdiği üniversite gezileriyle bu oranın yükselmesine katkıda bulunmuştur. Oda hakkındaki düşüncelere bakıldığında Odanın kendini yeterince tanıtmadığı ve öğrencilerle iletişiminin yetersiz olduğu gözlenmektedir.

Kurultayın ana amaçlarından birisi de, öğrencilerin Odayı tanımalarını sağlamak ve Oda çalışmalarına katılımını artırmaktır. Bu anlamda sürdürülen iki aylık çalışmayla öğrenci üyesi sayısı 280'den 625'e ulaşmıştır. Bu çalışmadan sonra böyle bir anket tekrar yapıldığında muhtemelen tam tersi sonuçlar çıkacaktır.

ESİN PEKPAK- Bir sonraki grafik Odaya üye olmak isteyen öğrencilerle ilgili. Bu oran da gördüğümüz gibi yüzde 90'lara yakın. Dolayısıyla Oda ve öğrencilerin ortak çalışmasıyla daha anlamlı çalışmalar yürütülebileceğini düşünüyoruz.

LEVENT İLKAY- Elbette üye olma isteğinin gerekçeleri de büyük önem taşıyor. Bu grafik, zorunluluktan üye olmak isteyenlerin oldukça az olduğunu göstermekte. Bu, işlerin gönüllülük ilkesiyle yürütüldüğü Odamız için oldukça önemli. Çünkü arkadaşların aktif üye olmaya istekli olduğunun göstergesi bu.

ESİN PEKPAK- Arkadaşlar, son olarak öğrencilerin çoğunun kendilerine yönelik bir bülten çıkarılmasını istediğini görüyoruz. Bununla ilgili çalışmalar başlatılmış durumda. Ama bu soruya evet diye yanıt veren her arkadaşın mutlaka bu bültene yazılarıyla, fikirleriyle, emekleriyle katkıda bulunması gerektiğini düşünüyorum. En azından okuyarak katkıda bulunması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü ben kendi adıma, okulumda bu tarz etkinliklere çok da ilgili yaklaşılmadığını görüyorum. Ama eğer bu soruya evet diye cevap veriyorsa yüzde 96'mız ki bu yaklaşık 700 kişi demek, her bir insanın buna emek koymasına gerektiğine inanıyorum.

Dinlediğiniz için teŖekkr ederiz. Hep beraber daha güzel etkinlikler yapmak üzere.

SUNUCU- ArkadaŖlarımıza çok teŖekkr ediyoruz.

I. OTURUM

EĞİTİM SUNUMLARI

.....

Caner ÇELİK

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Merhaba Dostlar, Ortadoğu Teknik Üniversitesi adına Yurdumuzundört bir yanından kucak dolusu sevgi, dostluk ve umut getiren genç madencilere merhaba, hoş geldiniz dostlarım.

Mesleğimize, üniversitemize, memleketimize sahip çıkmak adına “Aydınlık bir Gelecek için Karanlığı Kazıyoruz” şiarıyla düzenlenen 1. Kurultayımızın içinden geçtiğimiz süreçte küçük ama anlamlı bir adım olduğunu biliyoruz. Son haftalarda gündem olan bir soru bunun önemini bize gösteriyor. Üniversitedeki öğrenci muhalefetini ezmeyi kendine görev edinenler, şimdilerde soruyorlar: “Nerede bu üniversite öğrencileri, nerde bu Odtülüler”? Bizde buradan cevaplıyoruz: “Odtülüler buradalar, ülkesine sahip çıkan genç madenciler buradalar”.

Konumuz eğitim, konumuz üniversiteler. O zaman bir anekdotla başlayalım ODTÜ 1956 yılında Amerikanın desteğiyle kurulmuş bir üniversitedir. ABD’nin başlıca iki amacı vardır, Ortadoğu bölgesinden zeki gençleri yeşil kuşak kapsamında Sovyet aleyhtarı yetiştirmek hemde bölgedeki Amerikan firmalarında çalışacak kendi yetişmiş işgücü yetiştirmek, hem de bölgedeki Amerikan firmalarında çalışacak kendi yetişmiş işgücünü yaratmaktır. Bunun için ODTÜ ne yazık ki Amerikan eğitim sistemine uygun bir eğitim verir. ODTÜ’ nün kuşbakışı yerleşke planı namlusu dönemin Sovyetler Birliğine çevrilmiş bir tabanca görünümünde tasarlanmıştır. O dönem bu amacın tutmadığını Vietnam Kasabı olarak anılan ve 1969 yılında Türkiye’nin ABD büyükelçisiyken arabası ODTÜ’de yakılan Kommer, yıllar sonra şöyle dile getirir: “Üniversitede öğrencilerin başlarını kaldıramamaları için mühendislik mimarlık derslerini çok ağır tuttuk, ama gençler 68 hareketinden düşündüğümüzden fazla etkilendiler.”

Emperyalistlerin ülkemizde ki planlarının yeni olmadığını, ve sadece gözlerinin yeraltı-yerüstü kaynaklarımızı ve Türkiye pazarını yönetmek olmadığını buradan rahatça görebiliriz. Kapsamlı bir planla ve yerli işbirlikçileriyle yıllardır bir ahtapot gibi istedikleri gençliği yetiştirmek için ülkemizi sarmaladıklarını söyleyebiliriz. Popstarlar, güzellik yarışmaları, televoleler, magazin programları, fuhuş, uyuşturucu derken yozlaşmış bir gençlik yaratmakta ne kadar da başarılı olduklarını görürüz. Çünkü onların sömürüsüne dur diycek bir gençlik onlar için başlıbaşına bir tehdittir. Onların istediği ise; apolitik, sorgulamayan, düşünmeyen, araştırmayan, sürekli tüketen, bananeci, köşe dönmece ve birbirine yabancılaşmış bir gençlik. Bunun için de eğitim onlar için planlanması gereken bir olgu.

Bir bireyin gelişiminde eğitim kilit rol oynamaktadır. Ta ilkokuldan bizler kalıba sokulmaktayız. "Türkün türkten başka dostu yok, her türk asker doğar, bir türk dünyaya bedeldir" gibi milliyetçi- şoven söylemlerle ülkemizi çevreleyen komşu halklara düşman yeni Ogün Samast'lar yetişmektedir. 10 yaşından başlayarak din dersi kapsamında kendi inancını şekillendiremeyecek çocuklara zorunlu bir seçim yaptırılmaktadır. İlk öğretimden başlayarak çocuklarımız, gençlerimiz maratona hazırlanan atletler gibi birbirlerini geçmeye endekslenip, rekabetçi - ezberci eğitim sistemin çarkları arasında ezilip gitmektedirler. Hafta içi okulda hafta sonu dershanede, özel kurslarda gençliklerinin en güzel dönemi 195 dakikalık " kader anı" nda daha fazla net yapmanın diyeti olmaktadır.

Biz burada bulunan ve 1 milyon küsürü ÖSS denen maratonda geride bırakmış insanlar olarak acaba kendimizi başarılı mı saymalıyız yoksa şanslı mı? Bilmiyorum. Size soruyorum şimdi? Hayat 180 dakikaya sığar mı? 2005 yılında bu soruyu Türk Eğitim Derneği (TED) yaptığı bir araştırmayla cevaplamış. Yılda

üniversitelere ayrılan payın yaklaşık 3 milyar \$ olduğu ülkemizde, üniversiteye hazırlanan yaklaşık 1 milyon öğrencinin toplam harcamasının 9 milyar \$ olduğunu saptamış. Bu üniversitelere ayrılan payın 3 katı. Burdan ne sonuç çıkar. Doğru bir planlamayla herkese yüksek öğrenim hakkının verilebileceği çıkar. Ülkemizin kaynaklarının ve gençliğinin nasıl çarçur edildiği çıkar.

“Ekmeği bol eyledik, acıyı bal eyledik, sıratı yol eyledik, geldik bugüne”. Girdik üniversiteye. Üniversite farklı olacaktı. Bilimsel olacaktı, özgür olacaktı, rahat edecektik, öyle kandırılmışlardı. Ertelenen planlarımızı hayata geçirecektik. Ama öyle olmadı, olamadı. Nerden bilecektik ki üniversitede eğitim ticarileşmiş, yurtlar, yemekhaneler, özelleşmiş-özelleşiyor. Bugün ODTU’de paralı 3 bölüm bulunuyor, tüccar rektörümüz popstar jüriliğine soyunup bilimi popülerleştirme nidasıyla ücretsiz reklam arayışına giriyor, Genç Bakış programında. Rektörün, üniversitelerin reklama ihtiyacı olur mu? Artık olur.

Eğer artık ODTÜ A.Ş.’de 3 paralı bölümün varsa, aylık 600 yıllık yurtların, milyarca liralık özel kursların varsa bu da yetmeyip Kıbrıs’a paralı üniversite açmışsan reklama ihtiyacın olur. Bir de teknokent var onu unutmayalım. Ar-Ge çalışmaları yapılacaktı ya, onun için kurdular ya Teknokent’i, yalan... Onun için mi üniversiteler Teknokent’teki şirketlerden 100 bin \$’lık kiralar alıyorlar? Sen adama arazi kiralyorsun, öğrenciden ucuz iş gücü sağlıyorsun, alan razı satan razı, biz de zannediyoruz ki teknokentte bilim üretiliyor. Doğrudur bilim üretirler, araştırır geliştirirler, yüzde 30 oranında savunma sanayiine yeni katkılar koyarlar. Natonun İsrail’in ABD’nin füzelerini, uçaklarını hızlandırmak için birbiriyle yarışıyorlar bilim insanları. Ortadoğuda daha fazla çocuk ağlasın diye.

Bize yutturulmaya çalışılan bir yalan da AKP-YÖK çatışması. Hem AKP hem YÖK üniversitelerin özelleştirilmesinde el ele

vermişlerdir. Öğrencinin tarafında olan ne AKP ne de YÖK'tür. Çünkü "küresel" dünyamızda sermayenin giremediği yer olmamalı, her şey alınıp-satılmamalı, eğitim de sağlık da, hukukta hatta otoyollar, köprüler, limanlar da... Başlangıçta fotokopi parası ve benzer niyetle bir paket sigara parası olan harçlar bugün gelmiş 400YTL olmuş. Okullar fiilayatta yaz okuluyla olmuş 3 dönem, o parası, bu parası. Herşey rant ve kâr için.

Okulun her tarafında kamera, kapıya karakol, içeriye bekçi; yurt giriş-çıkı şiarına kimi okullarda kampus girişine turnike, üniversite mi F tipi mi belli değil. Sen okulumuza girerken zar zor gir, eli satırlı adamlar elini kolunu sallayarak girsin içeri. Sen de bunlara karşı çık. "Hop ne oluyoruz?!" de, "Satamazsın üniversitemi!" de, yemekhane pahalı de, İsrail, ABD Ortadoğu'dan defolsun, "F tipi üniversite istemiyoruz!" de. "Eli sopalı adamın üniversitede işi ne?" diye sor, "Okul 2 dönem değil mi ya yaz okulu da nereden çıktı?" diye sor, üniversite A.Ş.'nin tüccar rektörü de desin sana : "Al sana soruşturma, al sana ceza!" Sonra çıksın TV'ye demokrasi nutukları atsin. Buradan geçen sene okula gelen eli sopalı çeteyi püskürttükleri için 1'er yıl uzaklaştırma alan 5 arkadaşı, ve İsrail'in Filistine işgaline karşı çıktığı için F tipi cezaevi ile yüzleşen 2 arkadaşımıza da selam gönderiyoruz. Yalnız değilsiniz arkadaşlar. Cezaevleri soruşturmalar cezalar öğrenci yaşamının artık bir parçası.

2005 yılında 200' ün üzerinde üniversite öğrencisi okuldan atıldı. Cezaevine girenler de cabası. Muhalefeti iyice ezmek lazım ki yeni yasalar kolayca geçsin.

Küreselleşen eğitimimizin genel durumu işte böyle. Benden sonra çıkacak arkadaşlar özelde maden mühendisliği eğitimine daha fazla vurgu yapacaklardır. Konuşmamın Maden Mühendisliği eğitimiyle ilgili kısmına değinmeyeceğim.

1. Öğrenci Üye Kurultayımız Öğrenci Üye Örgütlülüğümüzün

.....

kilometre taşıdır. İnanıyorum ki örgütlülüğümüz daha da gelişecek, güçlenecek ve bizi çevreleyen sorunları aşmada yardımcı olacaktır. Konuşmamı bitirirken bayraklarını ve mücadelelerini devraldığımız onurlu insanlardan birinin sözüyle bitirmek istiyorum: Türkiye'nin geleceği çelikten yoğruluyor, belki bizler olmayacağız ama bu çelik aldığı suyu unutmayacak.

**Yaşasın Öğrenci Üye Örgütlülüğümüz,
Yaşasın 1. Öğrenci Üye Kurultayımız!**

Aysun ALYAR
Süleyman Demirel Üniversitesi

Değerli Oda başkanı, temsilciler, üyeler ve değerli arkadaşlarım;

Maden mühendisliği bölümünde halen okumakta olan öğrencilerin değişen şartlar altında eğitim ve öğretimlerini verimli bir şekilde sürdürebilmeleri açısından yapılması ve düzenlenmesini istediğimiz konular ile ilgili çözüm arama imkânı sağladıkları için Odama teşekkür eder şu an burada olmaktan dolayı duyduğum memnuniyeti ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Öğrenimimi sürdürmekte olduğum üniversitenin üç yıl içerisinde üç kez sistem değiştirmesi bölümümüzü tam anlamıyla sarstı. Değişen sistem bazı sınıflarımızda birikmelere neden oldu. Bunu en açık örneğini de bölümümüzdeki 1. 2. 3. sınıflardaki öğrenci sayıları ile görebiliyoruz. Bu sayıların az olduğu sınıflarda değil de özellikle 98 kişi olan 2. sınıfta hiçbir şekilde verimli ders işlenmemektedir. Özellikle de öğrenciler görsel derslerden, uygulama derslerinden tamamen uzak. Laboratuvar dersleri sadece yapılmak için yapılıyor çünkü ne öğrenciler bir şeyler görebiliyor nede hocalarımız herkese aynı şekilde bilgileri aktarabiliyor. Ve bu kadar olumsuzluğa rağmen hala bir çözüm aranmıyor ya da aranıyor biz görmüyoruz, haberdar edilmiyoruz!

Bölüm öğrencilerinin kendilerini böyle bir çıkmazda bulduğu şu zamanda öğrenci kurultayının toplanması bizleri çok mutlu etti. En azından bireysel de olsa çözüm arama bizim için bir umut taşıyor.

Üniversitemizdeki şu anki eğitimden hemen hemen hiçbir öğrenci memnun değil. Çünkü bizler çoğu hocalarımızın gereken özeni göstermediğini düşünüyoruz. Kendimiz sorunların nasıl

halledilebileceği hakkında herhangi bir fikir yrtsek bile bazen ters, bizleri zen sonuçlarla karşılaşabiliyoruz ve bu sonuçlar bizim okul hayatımızı bile etkileyebiliyor.

Ve ben sonuç olarak niversitemizde bana bu konuda destek olan tüm arkadaşlarım ile birlikte aldığımız eğitimin iyilik derecesinden şüphe duymaya ve daha da önemlisi bölümümüzün ciddiyetini kaybettiğini düşünmeye başladık. Eğer diğer üniversitelerden gelen arkadaşlarımızın bu konuda sorunları var ise hep birlikte yapabileceklerimizi konuşarak, araştırarak neler yapabileceğimizi ğrenelim.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

Merve TEMUR
İstanbul Teknik Üniversitesi

EĞİTİM ve ÜNİVERSİTELERDEKİ SORUNLAR

Eğitim, bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır. Eğitim sürekli ve doğanın yasalarından olan gelişim ve değişimi esas alır. Eğitim her toplum için çok önemlidir ve vazgeçilmezdir. Toplumların ilerlemesi, halkların daha güzel bir dünyada yaşaması, insanların daha verimli daha üretken, daha aydın ilerici olması ancak eğitimle mümkündür. Her ne kadar bugün verilen eğitim halka hizmet etmekten çok uzak olsa da, eğitimin hedefleri sapıtılıyor olsa da, eğitim zorunludur ve herkes eğitim alma ihtiyacı hisseder. Eğitimin amacı gelişmek ve geliştirmekse, değişmek ve değiştirmekse, eğitim bir zorunluluksa ve en temel ihtiyaçlardan biriyse eğitim her insan, her toplum, her halk için bir haktır. Ve haklar parayla satılmazsa eğitimin de parasız olması en yalın doğrudur. Peki, bugün böyle midir?

Bugün üniversitelerimize bir bakalım. Her şeyi metalaştıran, alınıp-satılan bir mal olarak gören kapitalist oluşumlar eğitimi, üniversiteleri, öğrencileri de böyle görüyor. Harç paraları eğitimin parayla satılmasını en bariz şeklidir.

Dünyada üniversite kavramına ilk kez 10. yy.'ın sonlarında İtalya'da rastlanır. O dönemim karanlığı içinde batıda eğitim kilise tekelinde ve papazlar tarafından yürütülürdü. Ancak bu eğitim herkesi tatmin etmekten uzaktı ve bu nedenle hukuk öğrenmek isteyen bir grup öğrenci kendilerine hoca sağlamak için bir tür lonca oluşturdular. Bu loncaya ÜNİVERSİTAS adı verildi. Bugün bütün dünya dillerinde kullanılmakta olan üniversite sözcüğü işte bu kelimeden gelmektedir. Anlamca üniversite, evrensellik

taşıyan, yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan fakülte ve enstitülerden meydana gelen ve öğrencilerine belirli ihtisaslar kazandırıp topluma ve insanlığa yararlı, insanlığı geliştirecek, sorunlara bilimsel ve sosyolojik çözümler bulacak insanlar yetiştiren öğretim ve araştırma kuruluşudur. İlk olarak ülkemizde 1900 yıllarında, Darülfünun-u Şahane adıyla üniversite kurulmuştur. Öğrencilerden harç alınması ilk kez 1870 yılında açılan Darülfünun-u Osmanî’de olmuştur. Resmî işlerde devlete ödenen küçük tutardaki para anlamına gelen harç, bütün yükseköğretim yasalarında yer almıştır. 1973 yılında ilk kez yer alan harç, Anayasa Mahkemesi’nin ilgili maddeyi 1975 yılında iptal etmesiyle, 1975–1981 yılları arasında alınmamıştır. Harç 6 Kasım 1981 tarihli yükseköğretim yasasına da girmiştir. Harç az para anlamına geldiği için, 1992 yılında yasanın ilgili maddesi değiştirilmiş ve harç yerine “Cari Hizmet Ödeneği” kullanılmıştır. Böylelikle paralı üniversiteye adım atılmıştır. Üstelik bu uygulama, 1982 Anayasa’nın 130. maddesine (yükseköğretimde alınacak harçlar kanunla düzenlenir.) aykırıdır.

Vakıf üniversiteleri de eğitimin ticarileştirilmesinin diğer bir örneğidir. Devlet üniversitelerine ayrılan bütçeden daha fazla bütçe ayrılan vakıf üniversitelerinin birçoğu eğitim verme amacından tamamen uzaktır. Parasını ver senin de üniversite diploman olsun mantığının hüküm sürdüğü, vergiden muaf tutulduğu için vakıf olarak kurulan bu üniversiteler aslında özel üniversitedir ve ticari kaygıdan başka hiçbir şeyi taşımaz. 1990’lı yıllardan sonra üniversitelerin paralılaştırma noktasında büyük adımlar atılmıştır. Yaz okullarının paralı olması, yemekhanelerin, kantinlerin, temizlik işlerinin, güvenliğin, sağlığın, vb. özelleşmesi, şirketlere devredilmesi, ihaleler üniversitelerin paralılaştırılmasının göstergesidir.

Eğitimin bilimsel olmaması, sosyalliği ve bireyin etkinliğini her-

kesin hakkı olması gereken eğitimin paralılaştırılması; üniversitelerdeki temel sorunları oluşturuyor. Bu sorunların birkaç tanesini şu başlıklar altında toplayabiliriz:

Her Üniversite Farklı Bir Sınav Sistemi Uyguluyor:

Sınav sistemi öğrenci için ders geçme kriterini belirlediğinden önemli bir sorundur. Notlandırmanın, öğrencinin dersi kavrama, öğrenme durumunu yansıttığı söylenir; ancak her üniversitede hatta üniversitenin her bölümünde farklı uygulanan örnekleri birlikte inceleyelim:

Baraj Uygulaması: Ders geçme barajı 50, 60 ya da 70'tir, bu da her üniversiteye göre farklılık gösterir. Notlandırma, baraj ve önceden belirlenen notlar üzerinden yapılır. Bu notlar bazen 100'lük, bazen 10'luk, bazen 5'lik sistemde, bazen de harfli sistemde ifade edilir.

Çan Eğrisi: Dersi almış olan tüm öğrencilerin not ortalaması bulunur. Bu not ortalamasının biraz altında veya biraz üstünde olabilecek bu 'biraz'ın miktarı öğretim üyesinin keyfiyetine bırakılmıştır – bir geçme notu belirlenir. Bu geçme notunun altında not alan öğrenciler kalır; yani bu dersi alanların bir kısmı mutlaka kalmalıdır, bütün sınıf dersi öğrenmiş olamaz. Diğer öğrenciler de yine öğretim üyesinin belirleyeceği aralıklarla sıralanarak notlandırılır. Bir de bu iki ana uygulamanın türevleri mevcuttur. *Çan+baraj uygulaması;* dersin belirli bir not barajı vardır. Bu barajın altındakiler kalır, üstündekilere çan eğrisi uygulanarak notlandırma yapılır. *Çift çan uygulaması;* bu uygulamada tüm notlar için çan uygulanır, altındakiler kalır. Üstündekiler için ayrı bir çan daha uygulanır notlandırma bu esasa dayalı yapılır, buna göre notlandırılır. Bu uygulamada sınıf ortalaması düzeyinde not almış bir öğrenci orta not alamaz hatta bazen dersten kalabilir de.

Bu örneklerden de gördüğümüz gibi üniversitelerde uygulanan birçok farklı not sistemi vardır. Aynı üniversitenin farklı bölümlerinde bile notlandırma, birbirinden tamamen farklı bir şekilde yapılmaktadır. Sınav sıklığının, tarihlerinin, ders notunu etkileme yüzdelerinin de farklılıklarını hesaba katarak görüyoruz ki; sınav sistemi oldukça karmaşıktır ve keyfiyete bırakılmıştır. Bu üniversiteye yeni gelmiş öğrencilerin anlaması ve uyum sağlanması, üniversiteler arası uyumun sağlanması, öğretim üyelerinin keyfi uygulamalarının engellenmesi açısından sorunludur.

Derslerin Yoğunluğu Sosyal Yaşamı Engellemektedir:

Ders yoğunluğu bazı okullarda haftada 35 saati bulan ders saatleri, bazı okullarda ise ders saatlerinin kısalığına rağmen ödevler, sınavlar ve derslerin zorluğu nedeniyle öğrencinin bir dakika bile boş zamanının kalmaması ile hissediliyor. Öğrenciyi derse boğan eğitim sistemi, ödevlerle, her hafta yapılan sınavlarla, sınavlarına haftalar boyunca çalışmayı gerektiren derslerin zorluğuyla, öğrencinin kafasının kaldırıp "dünyada neler oluyor?" diye bakacak zamanının kalmamasına neden oluyor; öğrencileri apolitikleştirirken yani düşünmeyen, sorgulamayan kişilikler oluştururken aynı zamanda da asosyalleştiriyor. Ders yoğunluğu, pompalanan rekabetçilik ve kariyer tutkusunu nedeniyle dünyadaki tek sorun olarak derslerini gören, dünyasını dersle sınırlayan öğrenci, etrafında olup bitenlere, hatta kendi sorunlarına bile duyarsızlaştırılıyor. Kültürle, sanatla, sporla uğraşacak, arkadaşlarıyla geçirecek zaman bulamadığından sosyal hayattan gitgide uzaklaşıyor. Hem arkadaşlıkları hem de sosyal yönü törpüleniyor; çok yönlü yetenekler kazanması engelleniyor. Böylece üniversiteler; işinden başka bir şeyle ilgilenmeyen, sosyal olarak yetersiz, insanlara, çevreye yabancılaşmış, işini büyük bir hırs ve rekabetle yapan; dolayısıyla meslektaşlarıyla

yarıştırılarak hep daha fazla çalıştırılabilen bir insan tipi yaratılmış oluyor.

Okullardaki Teknik Donanım Eşit Değil ve Yetersizdir:

Bilimsel bir öğrenim için gerekli olan deney yapma, gözleme, inceleme, tarihsel kaynaklardan ya da bilimsel tezlerden yararlanma gibi ihtiyaçlar, ancak donanımı tam olan, öğrenci sayısına göre yeterli olan laboratuvarların kullanımı ve her türden, en geniş kaynakların bulunduğu, ulaşılması ve yararlanması kolay kütüphanelerle karşılanabilir. Ancak okulların çoğunda ya laboratuvarlar yetersiz, ya içindeki malzemeler eski veya bozuk, ya da var olan laboratuvarlar kullanılmıyor. Özellikle teknik bölümlerde ihtiyaç duyulan uygulamalı eğitim, teknik donanım eksikliğinden dolayı yapılamıyor. Kütüphaneler konusunda da benzer bir durum mevcuttur. Ya var olan kütüphanelerde sınırlı alanlarda kaynak var; edebiyat, felsefe, sosyoloji, psikoloji, tarih, fen bilimleri, teknik, vb. her alandaki yayınlar yetersiz. Ya da okulun öğrencilerinin kullanabileceği bir kütüphanesi yok. Bu da eğitim sisteminin bilimselliğe verdiği önemi bize gösteriyor.

Yaz okulları:

Yaz okulları, eğitimin ticarileştirilmesi uygulamalarıyla birlikte öne çıkmış sorunlardan biridir. Ne için açılmıştır yaz okulları? Yaz okulu uygulamasının yaygınlaşmasından önce dersten kalmış olan öğrencilerin bütünleme sınavı hakkı vardı. Yavaş yavaş yaz okullarını yaygınlaştırırken önce bütünleme hakkını saklı tutarak isteyenler için yaz okullarını açtılar. Sonra bütünleme hakkını öğrencilerin elinden alıp yaz okullarına mecbur ettiler. Artık devlet üniversitelerinde yaz dönemi saat başına ücretlendirilen bir öğrenim yapılıyor. Örneğin; İTÜ’de geçen yıl yaz oku-

lunda bir dersin saati 45 YTL'ydi. Yani; örneğin dönem içinde 6 saat olan bir matematik dersini yaz okulunda almak isteyen bir İTÜ öğrencisi 270 YTL ödemek zorunda bırakılıyor. Bu bize eğitimin paralılaştırılmasının en önemli adımlarından birinin yaz okulları olduğunu gösteriyor. Bu nedenle de sınav sistemi de ders programları da mutlaka öğrencilerin bir kısmının kalması ile yaz okulunda parayla ders alması ya da okulun uzaması çıkmazına öğrenciyi sürüklemektedir. Yaz okullarıyla hedeflenen; öğrencinin daha iyi öğrenmesi, dersi geçmemesi durumunda bir sınavla geçmek tekrar dersin öğrenimini görmesi değildir, öğrenciyi eğitim için para ödemeye zorlamaktadır. Eğer durum böyle olsaydı, yaz okulları ücretsiz olur, isteyen öğrencinin gidebileceği şekilde düzenlenirdi. Amaç nitelikli eğitim vermekse, tüm bir öğrenim buna göre; öğrencinin derste öğrenebileceği, hayatla bağını kurabileceği, üretim içinde pratiğe döküleceği şekilde düzenlenir, not sistemi de öğrencilerin bir kısmının mutlaka kalmasına göre şekillenmezdi. Eğitim bilimsel olmadığı, hayattan kopuk olduğu, ezberci bir mantıkla öğrenim yapıldığı için öğrenciler derslerinde başarılı olamıyorlar. Bunun bir sonucu olarak, okulunu bir an önce bitirmek isteyen öğrenciyeye paralı eğitim alması dayatılıyor, hatta öğrenciler sırf yaz okuluna para vermeleri için dersten geçirilmeyebiliyorlar.

Çan Eğrisi:

Çan eğrisinde notlandırmanın öğrencilerin birbirleriyle kıyaslanarak yapılması anlamına gelmesi demek olduğunu daha önce bahsetmiştik. Buradaki amaç, öğretim üyelerinin çokça söylediği gibi öğrencilerin çoğunun geçer not alamadığı durumda ortalamaya göre notlandırarak en azından bir kısmının dersten geçmesi midir? Böyle bile olsa bu sağlıklı eğitim olur mu? Son sorumluzdan başlayalım: Diyelim ki bu sınav sistemi, öğrencile-

rin geneli düşük not da almış olsa geçmelerini sağlıyor; bu durumda öğrencilerin dersi geçmiş oldukları halde öğrendiklerini söyleyemeyiz. Tabii bu öğrencilerin mezun olduklarında mesleklerinde başarılı olmaları beklenemez. Öğrencilerin öğrenmeyi değil, yalnızca derslerden geçip diploma almayı hedeflemesine yol açan bir eğitim süreci sonucunda da küçük bir depremde yıkılabilecek binalar inşa eden mühendisler; kısa yoldan para kazanmaya çalışan, insanların canlarını emanet etmeye korkacakları doktorlar ya da öğrencisine bilgi verebilecek düzeyde bilgiye sahip olmayan öğretmenler yetişebiliyor. Öğrenim gördüğü alanda bilimsel, nitelikli eğitim almamış olan insanların mesleklerinde böyle yetersizlikler ve çarpıklıklar görülmesi kaçınılmazdır. Üniversiteler, bu eğitim sistemiyle insanlığa yarar sağlayacak, toplumu ileriye taşıyacak, geliştirecek bilim adamları değil, ancak sermaye hizmetine sunulacak teknik elemanlar yetiştirebiliyor.

Tabii çan eğrisi sisteminin uygulanmasında gördüğümüz, sadece öğrencilerin geçer not alamadığı halde geçmesi değil, bunun tam tersi de yaşanabiliyor. Not ortalaması normal geçme notunun üstüne çıktığı durumda geçer not almış öğrencilerinde geçemediği olabiliyor. Burada sanki bir dersi bütün bir sınıfın öğrenmesi mümkün değilmiş gibi mutlaka bir kısım öğrencinin kalması gerektiği düşünülüyor. İşte tam bu noktada, eğitim sisteminin öğrenciye bilimsel, mesleki yeterlilik taşıyan bir eğitim sunma amacı taşımadığı görülüyor. Çünkü eğer böyle olsa, tüm öğrencilere bu bilgiler kavratılmaya çalışılır; herkesin öğrenmesi ve ancak bu şekilde dersi geçmesi için çalışılırdı. Oysaki çan eğrisi sisteminin ana mantığı, her koşulda öğrencilerin bir kısmının dersten geçip bir kısmının kalması; notlandırmanın öğrencileri birbirleriyle kıyaslayarak yapılmasıdır. Yani çan eğrisi, öğrenciler arasında öğrenciler bunun farkında olsa da olmasa da rekabet yaratmayı amaçlayan bir sistemdir. Bu sistemle;

öğrencilerin ancak arkadaşlarını geçerek başarılı olabileceği, bu yüzden de aslında arkadaşlarını başarısının önünde duran engeller olarak görmesi gerektiği düşüncesi benimsetilmeye çalışılmaktadır. Böylece arkadaşlıklar, rekabet ve başkalarının önüne geçme hırsıyla törpülenip öğrenciler arasındaki dayanışma, yardımlaşma duyguları öldürülüyor. Örneğin, çoğu zaman sınav öncesinde öğrenciler birbirleriyle ders notlarını bile paylaşmıyor, birlikte öğrenmeye çalışmıyor; aksine sürekli birbirleriyle yarışıyor. Öğrencilerin birbirlerini rakip gibi görmeleri sebebiyle, arkadaşlıkların, dayanışmanın, sosyal ilişkilerin yerini yalnızlaşma, bireycileşme alıyor. Herkesin kendi gemisini kurtarma düşüncesi aşılanarak öğrencilerin ortak sorunlarına karşı birlikte mücadele etmeleri engellenmiş oluyor.

Sağlık Hizmetleri Parasız ve Koşulsuz Olarak Herkese

Sağlanmalı:

Üniversitelerimizde karşılaştığımız ve yakındığımız sorunlardan biri olan üniversitelerdeki sağlık hizmetlerimizin çok sınırlı olması ve herhangi bir sağlık sigortasından yararlanan öğrencinin acil bir durum olsa dahi bu hizmetten ücretsiz yararlandırılmamasıdır. Düşünsenize, okulunuzdasınız aniden rahatsızlanıyorsunuz ve okulunuzun mediko-sosyal birimine gidiyorsunuz, size herhangi bir sağlık sigortanız var mı diye soruluyor ve varsa tedaviniz reddedilerek hastaneye gitmeniz söyleniyor. Bu tür bürokratik işlemler nedeniyle birçok öğrenci zor durumda kalmaktadır. Bunların yanında nüfusu 30.000'e 40.000'e ulaşan üniversitelerde verilmesi gereken sağlık hizmeti tam teşekküllü bir ilçe hastanesiyle aynı düzeyde olmalıdır. Örneğin en ufak bir grip salgınından koskoca ilde tüm okullar tatil edilebilmektedir. Üniversitelerde de durum farklı değildir. Düzenli sağlık taraması yapılmaması, koridorların, tuvaletlerin, pisliği çoğu üniversite

de bu durumu körüklemektedir. Örneğin İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesinin tuvaletlerinin içler acısı halini tüm öğrenciler bilir, üniversite koridorlarının pisliği de cabasıdır.

Yemekhaneler Temiz, Yemekler ve Kantinler Ucuz Olmalıdır:

Yemekhanelerin özelleştirilmesiyle birlikte üniversitelerdeki yemek fiyatları üniversite şartları değerlendirildiğinde öğrenciye ek bir sorun yaratmaktadır. Ayrıca kantinler üniversite öğrencilerinin oturup sohbet edebileceği, ders çalışabileceği, ders aralarını değerlendirebileceği yerler olma özelliğini çoktan yitirmiş durumdadır. Üniversite kantinlerinin çoğunda sürekli yapılan müzik yayını, sürekli olarak yayılan yiyecek ve kızartma kokusu, hatta birçok kantinin oturacak yerinin dahi olmaması kantinlerin artık öğrencilerin yiyip içip ayrılacağı mekanlar haline getirilmesinin bir göstergesidir. Öğrencilere hizmet etmesinden dolayı dışarıdan ucuz olması gereken kantin fiyatları ise son derece fahiştir. 5 YKR masrafı olan çayın bile 50 YKR'a satılması en ucuz yiyecek maddesinin 2 YTL'den başlaması bizim önümüzde büyük bir sorundur.

Kültürel Gelişimimizin Önündeki Engeller Kaldırılmalı:

Üniversite eğitimini en başta bahsettiğimiz gibi kültürel eğitimden ayıramayız. Aksi takdirde, üniversite öğrencisi kendine yüklenen bilgileri kaydeden bilgisayarlar haline gelir. Her üniversitede olması gereken sinema ve tiyatro etkinlikleri bile hem ücretli hem de sınırlıdır. Bu konuya değer verilmediği için üniversitelerimizin büyük çoğunluğu bu konuda fiziki olarak da yetersizdir. Mesela, 60.000 öğrenciyi bünyesinde barındıran İstanbul Üniversitesinin sinema salonu 180 kişiliktir. Yine aynı şekilde yaklaşık 15.000 öğrenciyi bünyesinde bulunduran İstan-

bul Teknik Üniversitesi'nin ise kültürel faaliyetler için 80 kişilik ve 380 kişilik 2 salonu vardır. 2. Rektörlük binası için 25 milyon YTL para ayırabilen İstanbul Teknik Üniversitesi'nin kültür-sanat alanına ayırdığı bütçe bunun %2'si kadardır. Üniversitelerin birçoğunda bir kültür merkezi bulunmamaktadır. Var olanlar da göstermelidir. Çünkü faaliyet alanları son derece kısıtlıdır. Üniversite bünyesinde kurulan öğrenci kulüplerine küçük bir oda bile sağlanmamaktadır. Sonuç olarak her devlet, öğrencilerin sosyal ve kültürel açıdan gelişmesini sağlayacak olan olanakları sağlamak durumundadır.

Barınma ve Ulaşım Sorunu:

Ülkemizde bir milyondan fazla öğrenci olduğunu düşündüğümüzde devletin sağlamış olduğu yaklaşık 200 bin yatak kapasiteli 211 devlet yurdu yetersiz kalmaktadır. Bir yurdun yıllık kontenjanı birkaç yüz iken orada kalmak için yedekte bekleyen bini aşkın öğrenci bu durumun en açık bir biçimde ifade etmektedir. Öğrenciler yurttan yer alsalar bile aylarca bekletilmektedir. Ayrıca devlet yurdunda kalan öğrenciler pek çok problemle karşılaşmaktadır. Odalar çok kalabalık ve koşullar sağlıksızdır. Kimi yurtlarda 40 kişilik odalara rastlamak bile mümkündür. Odalarda en basitinden cep telefonu şarj etmek için bir priz bile yoktur. Yemekler çok sağlıksız ortamlarda pişirilmekte, toplu zehirlenmelere yol açmaktadır. Tavanı örümcek bağlamış, hamam böceklerinin ve farelerin dolaştığı mutfaklarda yapılan yemeklerden bir de ayrıca para istenmektedir. Diğer bir sağlıksız koşul ise tuvalet ve banyo koşullarıdır. Tuvaletlerde bulunması gereken sabun, tuvalet kağıdı, tuvalet fırçası, vb. devlet yurtlarının çoğunda mevcut değildir. Tuvaletlerin sifonları çalışmamakta, lavabolar düzenli olarak temizlenmemektedir. Bu sağlıksız tuvaletlerden yayılması olası olan tifo, dizanteri, vb.

hastalıklar bulaşıcı ve ölümlü sonuçlanabilecek hastalıklardır. Devlet yurtlarında bir diğer sorun ise çalışma salonlarının yetersizliğidir. 1000 yataklı yurttan 150–200 kişilik çalışma salonu yetersiz kalmaktadır. Devlet yurtlarına yerleşemeyen öğrenciler ise üniversitelerin sağladığı özel yurtlara başvurmak zorunda kalmaktadır. Örneğin İTÜ’de okuyan bir öğrenci özel yurttan kalmak istediğinde 200–400 YTL arasında bir meblağ ödemek zorundadır. Özel yurtlarda veya devlet yurduna yerleşemeyen öğrenciler ise önlerindeki tek seçeneğe başvurmak durumunda kalırlar. Ev tutmak. Fakat öğrenci oldukları için ev kiralalarının 2–3 katına çıktığının altını çizmek de gerekmektedir. Hatta bazı ev sahipleri bunun daha da ilerisine geçerek kelle başı hesap yapmaya çalışmaktadır. Örneğin ev bakmaya giden çoğu öğrenciye “kaç kişi kalacaksınız” sorusu sorulmuştur.

Barınmanın yanında öğrencilerin ulaşım sorunu da göze çarpmaktadır. Kampüslerden şehre, yurda veya başka kampüse ücretsiz servis olanakları mevcut değildir. Bu da öğrencilerin karşısına “ulaşım sorunu” olarak çıkmaktadır. Ulaşım sorunu öğrenciler için maddi bir külfettir. Örneğin İstanbul’da okuyan bir öğrenci okuluna tek otobüsle gidip gelse bile aylık en az 50–60 YTL civarı bir yol masrafı olmaktadır. Ayrıca okula gitmek için yaşanan araç sıkıntısı (araçların dolu geçmesi, araç gelmemesi, vb.) özellikle sınav zamanları ciddi sorun teşkil etmektedir.

Biz İTÜ Öğrencileri Olarak Bu Sorunlara Dair Şu Sonuçları ve Çözüm Önerilerini Sunuyoruz:

1. Eğitimin anadilde, bilimsel, parasız olmasını; demokratik, özgür ve özerk üniversitelerin oluşturulmasını
2. Karışıklığa ve keyfiliğe yer bırakmayacak şekilde öğrencilerin onayıyla belirlenmiş bir sınav sisteminin her üniversitede uygulanmasını

3. Ders programlarının yine öğrencilerin katılımıyla belirlenmesini ve öğrenimimize katkıda bulunmayan, sadece zaman dolduran gereksiz ödev, sınav ve derslerin çıkarılarak ders programının yalınlaştırılmasını, bu sayede sosyal yaşamımıza zaman ayırabilmeyi, tabii ki bunların yanında; sosyal yaşamı geliştirebilmek için okul yönetimlerinin sosyal alanları ve öğrencilerin en iyi şekilde yararlanabilmesi için desteklemesini
4. Bilimsel bir eğitim olmasını, bu yüzden gerekli olan teknik donanımın, laboratuvarların, kütüphanelerin sağlanmasını ve yeterli hale getirilmesini
5. Eğitimin ticarileştirilmesinin bir adımı olan yaz okullarının kalkmasını, buna ihtiyaç duyulmayacak şekilde eğitimin nitelikli hale getirilmesini ve bütünleme hakkı verilmesini
6. Öğrenciler arasında rekabet doğuran çan eğrisi sisteminin kaldırılmasını
7. Sağlıklı bir ortamda yaşamak, sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanmak, ucuz ve kaliteli yemek yiyebilmek, sinema, tiyatro gibi, etkinliklerden ücretsiz yararlanabilmek, kültürel etkinliklerin ve sosyal alanların artırılmasını
8. Devlet yurdunda özel yurtlar gibi öğrencilerin bütün ihtiyaçlarına cevap verebilecek yerler haline getirilebilir. Özel yurtlara değil, devlet yurtlarına bütçe ayrılmasını, devlet yurtlarının sayısının artırılmasını ve kalınabilecek hale getirilmesini istiyoruz!

.....

İlhan ÖZÇAYIR
Dicle Üniversitesi

Son yıllarda ülkemizin izlediği politikalar sonucu, yada daha doğrusu AB ile bütünleşme girişimleri bize eksiklerimizi görme fırsatı vermiştir. Ama eksiklerimizi herkes istediği gibi görmekte. Ve tabii doğal olarak herkes istediği gibi çözümler sunmakta. Hoş, bu da çok güzel. Çünkü; değişik fikirler doğru sonuçların elde edilmesinde çok önemli referanslardır. Keşke bu ideal toplum bilincine sahip insanlar olabilsek. Görev ve sorumluluklarımızı, bir başkasının hatırlatmasına gerek kalmadan hatırlayabilsek! O zaman sorun diye nitelendirdiğimiz olgular ortaya çıkmayacaktır. Sorunlar olmuşsa bile, otomatik olarak bunu izleyen çözümler devreye girecektir. Buradan anlayacağımız olaya sistematik bir yaklaşım göstermek, bir bütün olarak bakmak ve ona göre çözümler üretmektir. Çünkü; olaya bir bütün olarak bakmadan ,sorunu, olayın başında, ortasında yada sonunda aramak çözüm değildir. Çözüm olmadığı gibi bu durum sorunu daha da büyütmektedir.

Aslında gelmek istediğim nokta; meslektaşlarımızın üzerinde tartışmış olduğu ve kafalarda bir çok soru işareti bırakan "Yetkin Mühendislik" konusudur. 17 Ağustos Marmara depremi ve Ankara'daki tren kazası sonrasında, gündeme mesleki yeterlilik konusu taşınmıştır..sanki bu sorun yeni çıkmış, daha önce hiç yokmuş gibi bir izlenim yaratılmaya çalışılmaktadır. Bu sorun her zaman büyük portreler ve bu portrelerdeki küçük ayrıntılarda gizliydi. Ya göremedik, ya da görmek istemedik. İnsanoğlunun tabiatından olsa gerek, bedel ödmeden çözüm arayışına girişmek akla gelmiyor. Ama unutmamak gerek ki bu bedeli masum insanlar canlarıyla ödedi. 17 Ağustos Marmara Depremi bir doğal afettir. Uyuyan bu devin bir gün uyanacağı bilinen bir

gerçekti. Önlem alınabilirdi. Mimari yapıların gerekli şekilde oluşturulmaması, malzemesinden çalınması, işçilikten çalınması, odalar yada ilgili kurumlar tarafından gerekli kontroller yapılmadan bu yapılara onay vermek mesleki yeterlilik değil, mesleki ahlaksızlıktır. Bunun faturası hem mal hem de can kaybına vesile olmuştur.

Bu sitemim yanlış anlaşılmasın. Bu sitem karar verme mekanizmasında olan, görev ve sorumluluklarını yerine getirmeyen bütün insanlardır. Ve ne yazık ki bu gibi olumsuz sonuçlara sebep olan insanlar, bu gün elini kolunu sallaya sallaya gezmekte ve vicdani bir rahatsızlık duymadan uyuyabilmektedirler. Bu insanlar mesleki yeterliliğe sahipmiş gibi gösterilmektedir. Bunun mağduriyetini yeni yetişen, mesleğini yapma sevinciyle dolu olan meslektaşlarım çekmektedir.

Aslında burada irdelememiz gereken eğitim sistemi: 16-17 senelik eğitim-öğretim sürecini verimli geçiren bir şahıs tam anlamıyla işinin uzmanı olabilir. Ama bizim eğitim sistemimizin her noktasında çok büyük kopukluklar mevcuttur. Biz eğitim sistemimizin son basamağı olan üniversitede mesleğe yönlendiriliyoruz. Ve birçoğumuz istemediğimiz bir mesleği yapmak zorunda bırakıyoruz. Uygulama alanlarının olmadığı bir üniversite, bizi mezuniyetten sonra çok büyük sorunlarla karşı karşıya bırakıyor. Bu üniversite ya da lise yıllarında mesleki uygulamalarla telafi edilmesi gereken bir sorunken, üniversiteden sonra "Yetkin Mühendislik" uygulaması ile insanlar mağdur edilmekte, birilerine rant ortamı hazırlanmakta, gerçekler bir şekilde ört-bas edilmektedir.

"Yetkin Mühendis" diye tabir edilen insanda bu çarpık eğitim sisteminin içinden gelmiş biridir. Kendisi bile bir çok konuda yeterli olmadığı halde elindeki fırsattan dolayı tecrübeli kabul edilmekte ve ortadaki soruna çözüm olarak gösterilmektedir.

İş hayatındaki insanların “Yetkin Mühendislik” eğitimi için ne kadar hazır olduğu başlı başına bir tartışma konusudur. Özetle, uzmanlık sorunu bir eğitim sorunudur. Eğitim bir bütündür. Çözüm olarak ortaya atılan “Yetkin Mühendislik” projesi soruna çözüm değildir. Tam tersine sorunlara sorun katarak sorunlar zinciri oluşturmaktadır. Yeni sorunların ortaya çıkmasını istemiyorsak,daha demokratik,daha tarafsız tezler sunmamız gerekmektedir.

Selçuk AKINCI
İstanbul Üniversitesi

Ülkemizde eğitim sorunu sürekli gündeme gelen, ilk ve orta-öğretimden başlayarak, üniversitelerde bile hala konuşulan, çözüm önerileri sunulan fakat bir türlü sonuca ulaşılamayan bir konudur. Sınav sistemiyle ilgili sorunlara bulunan çözümler fazla derinlemesine değil sadece o anki problemi çözmek için geliştirildiği için, çözüm diye getirilen sistemler, aslında çözüm niteliği taşımıyor. Oysaki ülkemizde temelden başlayarak eğitim sorununa çözümler getirilmelidir.

Üniversite sınavını kazanmak için ezberci bir sistemle çalışıp, rakiplerini geçip %10'luk bir sıraya girmeyi başaran ve yeni umutlarla üniversitelere gelen öğrenciler buradaki eğitim sisteminde genel olarak umduğunu bulamıyorlar.

Üniversitelerin bir kısmı batılı eğitime ayak uydurarak eğitim ve öğretim vermekteyken bir kısmı liseyle üniversite arasında kalmış durumdalar.

Hepsinin yanı sıra ülkemizde en iyi eğitim veren üniversitelerin başında Koç, Sabancı, Bilkent gibi vakıf üniversiteleri gelmektedir. Türkiye standartların üstünde, bir eğitim veren bu üniversitelerde eğitimin karşılığında belli bir ücret alınmakta ve sadece bu ücreti karşılayabildiğimizde orada eğitim almaya hak kazanmaktayız. Her konuda olduğu gibi eğitimde de maddiyata göre sınıf ayrımcılığı göze çarpmaktadır.

Üniversite eğitim sisteminde, eğitimin kalitesini belirleyen en önemli unsur; öğretim üyelerinin sayısı ve niteliğidir. Bunların da yanı sıra teknolojiyi ve gelişmeleri yakından takip edebilen; Ar-Ge çalışmalarıyla yeni teknoloji üretebilen, kendi alanlarıyla ilgili ulusal ve uluslararası sorunlara çözüm getirebilecek ölçüde

uygulamaya yatkın ve sürekli kendilerini yenileyerek değişen eğitim sistem ve teknolojilerine rahatça adapte olabilen öğretim elemanlarına ihtiyaç vardır.

Çoğu mühendislik bölümlerimizde öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı, olması gereken 20–25 değerinin çok üzerindedir. Bir diğer önemli husus ise, asistanlık aşamasından itibaren öğretim üyeliğini özendirici önlemler alınmalı ve başarılı öğrencilerin tercihlerini bu doğrultuda yapmaları yolundaki çabaların eksikliğidir. Öğretim üyesi yetiştirme işi tamamen yurtdışı üniversitelere bırakılmamalı, ulusal öğretim üyesi yetiştirme programları desteklenmelidir.

Diğer bir önemli nokta, mühendislik bölümlerinin derslik, laboratuvar, kütüphane, bilgisayar, yazılım vb altyapısının yeterliliğidir. Öğrenci başına kapalı alan miktarları ve bu miktarın kapalı alan türlerine göre dağılımları uluslar arası ölçülere getirilmelidir. Öğrencilere başta laboratuvar ve kütüphane olmak üzere geniş ve nitelikli kullanım alanlarının yaratılması gereklidir..

Eğitimle doğrudan ilişkili olan diğer bir önemli husus, öğrencilerin ulaşım, barınma, yemek, spor ve diğer sosyal faaliyetlerle ilgili olanaklarının yeterliliğidir. Yetersiz öğretim elemanı ve donanımına rağmen bazı siyasi ve fırsatçı anlayışların ürünü olarak yeni mühendislik bölümleri açılmasının yerine mevcut olanakların yeterli düzeye çıkartılması için çaba sarf edilmelidir.

Son iki üç yılda dahi kayıt paraları (9 Eylül), barınma sorunu (Anadolu, Boğaziçi, Muğla), yemek sorunu ve fiyatları (İstanbul, ODTÜ, vs.), sınavlar ve not sistemi (Hacettepe, Akdeniz) mesleki talepler ve yetkinlik (Kocaeli, Anadolu, Ege, 9 Eylül, Balıkesir, ODTÜ, vs), akademik bir tartışma ve talep etrafında örgütlenen kongreler (ODTÜ, İstanbul, Boğaziçi, Ege, Mersin, Çukurova, Trakya, vs.) ve daha birçok talep etrafında örgütlenmiş onlarca eylem ve etkinlik sayılabilir.

Eleman ve altyapısı yeterli bölümlerin öncelikli hedefi eğitim programlarının, amaca uygun biçimde şekillendirilmesidir. Bu nedenle çoğu öğretim programında eğitimin formasyon boyutu ön plana çıkarılarak, temel fen ve mühendislik bilgileri, laboratuvarlar, projeler vb noktalara odaklanılmakta, kalan içerik bilgilerin eğitici olmaksızın öğrenilmelerinin yöntemleri verilmeye çalışılmaktadır.

Oluşan yeni ekonomik dengeler sonrası, ucuz işgücüne dayalı rekabet gücü oluşturma ve dünya pazarında pay alma olanağımızın olmadığı günümüzde, lisansüstü eğitim ayrı bir önem kazanmıştır. Tüm başarılı öğrencilerin sürekli olarak Amerika ve Avrupa'da lisansüstü çalışmalarına yönlendirilmeleri yerine, önemli bir kesiminin ülkemizde, endüstri sorunlarıyla ilgili çalışmalara teşvik edilmeleri, hem dünya pazarlarında rekabet gücümüzü arttırmak hem de üniversite-endüstri işbirliğini güçlendirmek açısından bir zorunluluktur. Bu tip bir teşvik, öğretim üyelerinin kendi alanlarıyla ilgili ulusal sorunlarla uğraşmalarını ve uygulamayla iç içe olmaları açısından da önemlidir.

Üniversite eğitim dönemi içinde öğrenci tarafından mesleğinin tanındığı neredeyse en önemli süreç staj uygulamalarıdır. Staj uygulamaları pratik uygulamaların en önemlileridir.

Staj eğitim ve sanayi arasındaki bir bağıdır. Öğrenci staj sayesinde ilgili sanayi alanının detaylarını çalışma koşullarını yerinde görerek teorik bilgileri ilk defa staj sürecinde başlar.

Ülkemizde staj konusunda da karşılaşılan sorunlar büyük ölçüdedir. Kurumların sosyal yetersizliği, ücretsiz staj yapma zorunda kalınması ve kaza sigortasının olmaması öğrenciler için sorun teşkil etmektedir.

Bu sorunun çözülmesi ancak bir yasal düzenlemeyle mümkündür. Bu yasal düzenleme stajyerlere sağlanacak kaza sigortası en azından asgari ücret ödenmesi ve stajyer alan işletme-

lerin bu ödemelerine karşılık belirli bir oranda vergi muafiyetini içermesi durumunda kurumlar tarafından cazip hale getirmesini sağlayacaklar.

Bunun dışında eğitimde diğer konularda düzeltmelere gidildiğinde;

- Yeni bölümler gerekli öğretim elemanı olmadan ve altyapı sağlanmadan açılmamalıdır. Laboratuarlara önem verilmeli, mevcut olanlar iyileştirilmelidir.
- Öğretim üyelerinin ders yükü azaltılmalı, uygulamaya yönelik proje ve Ar-Ge çalışmalarına teşvik edilmeli; teknolojinin izlenebilmesi için gerekli ulusal ve uluslararası kongre, fuar vb etkinliklere katılımı sağlanmalıdır.
- Öğretim üyeliği ve araştırma görevliliği çekici kılınmalı ve öğretim üyesi yetiştirmeye yönelik programlar desteklenmelidir.
- Öğrenciler ülkemiz üniversitelerinde lisansüstü eğitim yapmaya teşvik edilmeli, tezlerin kesinlikle endüstri ve ülke sorunlarına çözüm getirecek konulardan seçilmeleri ve bu sayede üniversite-endüstri işbirliği sağlanmalı ve ulusal endüstrimizin rekabet gücünü arttırmaya katkıda bulunulmalıdır. Benzer şekilde endüstride çalışan mühendislerin yüksek lisans yapabilmelerinin altyapısı oluşturulmalıdır.
- GSMH içinde Ar-Ge'ye ayrılan miktar arttırılmalı, öğretim üyeleri ve genç araştırmacılar ulusal ve uluslararası projeleri paylaşmaya/yürütmeye teşvik edilmeli ve bu etkinlikler akademik yükseltmelerde koşul olarak öngörülmelidir.
- Beyin göçü konusunda hassas olunmalı, yurtdışı deneyim için mümkün olduğu kadar doktora sonrası dönemler düşünülmelidir.
- Eğitim programlarının doğru amaç ve çıktılarla uyumlu olması sağlanmalı ve bu durumun yetkili kurumlarca denetlenmesi

sağlanmalıdır. Sadece üniversite eğitimi sırasında alınabilmesi olası temel bilimler, temel mühendislik, laboratuvar ve proje çalışmaları benzeri öğrenciye formasyon kazandıracak konularda hassas olunmalı; bunun dışındaki içerikle ilgili bilgileri, gerekli altyapının oluşturulması koşuluyla, öğrencinin kendi kendine öğrenebilmesinin yöntemleri öğretilmeli ve alışkanlıkları kazandırılmalıdır.

- Mühendislerin meslek yaşamları boyunca bilgilerini yenilemeleri ve kendilerini geliştirmeleri için gerekli düzenlemelerin yapılması; bu yöndeki çabaların belgelendirilmesi için meslek örgütümüzün harekete geçmesi ve ilgili altyapıyı ve mekanizmayı oluşturması gereklidir. Mesleki yeterliliğin, üniversitelerde edinilen akademik yeterlilikle ilgili olmadığı ve odamız veya başka kuruluşlarca düzenlenecek birkaç saatlik eğitimle değil, tanımlanacak belirli bir süreçte, mühendislerin kendi çabalarıyla kazanılacak bir olgu olduğu gerçeğinin mühendislik öğrencilerine ve genç mühendislere anlatılması gereklidir.
- İletişim ve bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler ışığında yeni öğretim mekanizmalarının da dikkate alınması ve fakat bunların asla deney ve laboratuvar bazlı eğitime bir alternatif olarak düşünülmemesi gereklidir.
- Türkçe bilim dilinin gelişmesi desteklenmeli ve Türkçe bilimsel yayınlar teşvik edilmelidir.
- Her alanda olduğu gibi, mühendislikte de ciddi etik sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu nedenle, teknik bilgilerin yanında, destek teknik olmayan dersler vasıtasıyla mühendislerin çevre ve topluma yararlı ve sorumlu bireyler olarak yetişmesi sağlanmalıdır.
- İyi bir mühendisin yetiştirilmesinde mevcut programların güncelleştirilmesi, farklı eğitim yöntem ve teknolojilerinin kullanılması, öğretim üye ve yardımcıları için öğretme destek prog-

ramlarının sağlanması, ödül vb teşvik mekanizmalarının etkinleştirilmesinde yarar vardır.

- Eğitim bir bütün olarak yapılandırılmalı ve araştırmacı, sorgulayıcı, ülke sorunlarına duyarlı sosyal bireylerin gelişmesine katkı koyacak nitelikte olmalıdır.

Banu KEKEÇ
Osmangazi Üniversitesi

MADEN MÜHENDİSLİĞİ VE EĞİTİMİ

Ülkemizde mühendislik eğitime bakıldığında önümüze birçok sorun çıkmaktadır. Özellikle maden mühendisliği eğitimi ele aldığımızda, üniversitelerin maden mühendisi yetiştirmede ne oranda yeterli olduğunu incelememiz gerekirse;

Ülkemizde on altı üniversitede ve bunların altısında ikinci öğretim olmak üzere toplam yirmi iki maden mühendisliği bölümü mevcut bulunmaktadır. Ülkemizin yetiştirdiği maden mühendislerinin sayısına bakıldığında, ülke ihtiyacını fazlasıyla karşılamaktadır. Ülkemizde arz-talep dengesizliği ortaya çıkmaktadır. Bu fazlalığı maden mühendislerinin işsiz kalmaları nedenlerinden biri olarak gösterebiliriz.

Ülkemizde maden mühendisliği eğitimi ilk olarak 1924 yılında Zonguldak'ta mühendislik eğitimi verilmesiyle başlamıştır ve 1932 gelindiğinde 70 mühendis yetiştirilmiş o zaman bu sayının yeterli olduğu düşünülerek okul kapatılmıştır. Daha sonraları sırasıyla İTÜ, ODTÜ, Hacettepe Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi'nde mühendislik eğitimi vermeye başlanmıştır. Diğer üniversitelerde birçoğu 80'den sonra açılmış ve bugünkü sayıya ulaşmıştır.

Peki, bu kadar yetişmiş mühendisler iş alanı yaratabiliyor muyuz sorusu aklımıza takılıyor. Cevabı hepimizin bildiği gibi tabii ki hayır! Sektörde işsiz çok olması, doğal olarak maden mühendisliğini ÖSYM tercihlerinde bir veba gibi göstererek genç öğrencilerin gözlerini korkutmaktadır. Çünkü mühendislik dalında en son tercih edilen bölümlerden biri maden mühendisliğidir. Birçoğu açıkta kalmamak için bu bölümü tercih etmektedir. Bu

çoğunlukla kesin bir yargıdır. Bunun en çarpıcı örneği bu seneki ÖSYM yerleştirmelerinde bariz olarak ortaya çıkmıştır. Bir çok üniversitenin yüzdesel olarak maden mühendisliği bölümü kontenjanları dolmamıştır bile. Geçtiğimiz yılda öğrencilerin yerleştirildiği ve bunlardan yüzde yüz doluluk olarak; İTÜ, ODTÜ, Hacettepe, İstanbul, Dokuz Eylül ve Eskişehir Osmangazi Üniversiteleridir. Diğer üniversitelerin kontenjana yerleşme yüzdeleri çoğunlukla % 40'ın altındadır. İkinci öğretimlerin durumu daha vahim bir durumdur. Üniversitelerin durumu aşağıdaki tabloda daha net olarak görebiliriz...

Bu durumun yegâne sorumlusu oy uğruna neredeyse her ilimizde üniversite açan iktidar sahipleridir. Birçok uzman bu durum bu sene uygulanan yeni sisteme bağlıyorlar. Ama durum tabii ki böyle değil. Bir bakıma bu doğru olabilir çünkü bu yıl fen bölümündeki mesleklerde puanlarda büyük ölçüde düşüşler meydana geldi fakat bu yıl unutulmamalı ki iki kez ek yerleştirme yapıldı. Yine de bu bölümler dolmadı. Sonuç ortada sanki maden mühendisliği sıfırın altında görülen bir meslek halini aldı. Bu durum mesleğimizi yıpratmaktadır.

Tabloya bakıp İTÜ, ODTÜ ve Hacettepe Üniversitelerini incelediğimizde bu üniversiteleri tercih eden arkadaşların taban puanlarına bakıldığında ve diğer maden mühendisliği bölümü olan üniversitelerin taban puanlarına bakıldığında aralarında dağlar kadar fark bulunmaktadır. Bu durumda üniversite kapısında bekleyenlerin ne düşündüğünü sezmek mümkün... Kimi arkadaşlar ne olursa olsun da üniversiteli olsam bana yeter edasıyla tercih yapıyor. Çıkarılacak sonuç ise isteksiz genç madencinin mesleğini severek yapamamasına ve bunu üzerine başka sorunlarında eklenmesi mühendisin veriminin düşmesine neden olmaktadır. Başarının % 50 si bir işi isteyerek yapmaktır. Tabii Türkiye şartlarında bu zor.

Tabii değinmemiz gereken bir başka önemli konuyu da unutmamak gerekir ki üniversitelerimizde maden mühendisliği eğitimi ne durumdadır.

Maden mühendisliği bölümü tıpkı inşaat mühendisliği bölümü gibi insan hayatı sorumluluğu olan mühendisliklerden biridir. Bir inşaat mühendisi bir stadyumun yapımı sırasında ne kadar

Üniversite Adı	Kontenjan	Yerleşirme	Yerleşirme Yüzdeleri (%)	Genel Kontenjan En Küçük Puan	Genel Kontenjan En Büyük Puan
AFYON KOCATEPE	52	11	21		
CUMHURİYET	62	6	10		
CUMHURİYET (İKİNCİ ÖĞR.)	41	3	7		
ÇUKUROVA	62	21	34		
ÇUKUROVA (İKİNCİ ÖĞR.)	41	1	2		
DİCLE	41	7	17		
DOKUZ EYLÜL	62	62	100	258.815	280.179
DUMLUPINAR	62	14	23		
DUMLUPINAR (İKİNCİ ÖĞR.)	41	3	7		
HACETTEPE	52	52	100	274.844	308.949
İNÖNÜ	41	10	25		
İSTANBUL	41	41	100	267.682	283.637
İSTANBUL TEKNİK	62	62	100	285.813	308.438
KARADENİZ TEKNİK	41	31	76		
ORTA DOĞU TEKNİK	52	52	100	300.046	317.531
OSMANGAZİ	62	62	100	252.679	278.844
OSMANGAZİ (İKİNCİ ÖĞR.)	41	25	61		
SELÇUK	52	16	31		
SELÇUK (İKİNCİ ÖĞR.)	31	8	26		
SÜLEYMAN DEMİREL	62	4	6		
SÜLEYMAN DEMİREL (İ.Ö.)	41	5	12		
ZONGULDAK KARAEMLAS	62	10	16		

Kaynak: www.yok.gov.tr

dikkatli olmak zorunda ise bir maden mühendisi de özellikle yeraltı işletmelerinde bir o kadar dikkatli ve titiz olmak zorundadır. Bu durumda özellikle mühendisin iyi bir eğitim almış olması ve engin tecrübeye sahip olması gerekmektedir.

Üniversitelere geldiğimizde, birçok üniversitenin yeterli laboratuvar desteği yok denecek kadar azdır. Bir de birçok üniversitenin yeni açıldığını düşünürsek eksikliğin temelinde yatan sorunu bir ölçüde anlayabiliriz. Hükümetler yeni üniversite açmayı çok sever (içi boş beton yığını) fakat yatırılan onca paraya karşın üniversitelere öğretim üyesi ve asistanlar atanmamaktadır. Binalar yapılırkenki bonkörlük iş kadro belirlemeye geldiğinde pıntılaşmaktadır. Sonra da mucize beklemektedirler.

Kanada'ya baktığımızda maden cevheri konusunda zengin olmasına karşın, ülkesindeki üniversitelerde maden mühendisliği eğitimi veren fazla bölüm yoktur. İhtiyacın çoğunu beyin göçünden sağlamaktadır. Kısacası beyin ithal etmektedirler.

Tabii ki eğitim sorunu sadece üniversitelerden kaynaklanmaktadır. Bu sorun bir ölçüde olsa milli eğitiminden kaynaklanmaktadır. Öyle bir dereceye gelmiştir ki OKS sınavında liselere girmek isteyen öğrenciler, sınavda yaptıkları Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimlerde her geçen yıl ortalama netler, aşağı ivmeli olarak düşmektedir. Öyle ki, matematikten Türkiye ortalaması yirmi beş soru üzerinden ortalama net ikinin altındadır. Bu durum eğitim sisteminin ne durumda olduğunu ortaya sermektedir.

Ülkemizin en zayıf olduğu konulardan biri de yeterli kütüphaneye, yani gereken bilgi birikimine sahip, olmamamızdır. Bu sebepten dolayı Dünya'yı ve kendi alanımızla ilgili gelişmeleri takip edemiyoruz. Bu durum bizim geride kalmamıza neden olmaktadır. Ayrıca kitapların birçoğunun yabancı dilde olması karşımıza ayrı bir sorun olarak çıkmaktadır.

Bir başka eğitimle ilgili sorun ise staj konusudur, çoğu öğrenci stajda çıkan sorunlardan sıkıntılıdır. Aslında üniversitede alınan eğitimin pekişmesi için staj bir gerekliliktir ama maden mühendisliğinde staj birçok konuda sorun olmaktadır. Başlıca sorunlar; olağan kazalara karşı sigorta olmaması ve barınma sorunudur. Bunun gibi birçok sorun öğrencileri naylon staja başvurmaya itmektedir. Bu durumda öğrenci eğitimi iyi almış bile olsa, tecrübesi olmadan mezun olmaktadır. Bu da mühendisi ne kadar mühendis yapar tartışma konusu tabii.

Maden mühendisliği eğitimi o kadar hassas bir durum ki, ülkemizde olan otuza yakın vakıf üniversiteden hiç birinde maden mühendisi yetiştiren bir bölüm mevcut değildir. Çünkü bu mühendislik dalının eğitimi gerçekten parasal yönden yatırım istemektedir. Bu da sadece bu bölümün eğitimini devlete bırakmaktadır.

Madencilik diğer sektörlere oranla maddi olarak riski büyük sektörlerdendir. Çünkü yapılacak yatırımın yatırımcıya dönüp dönmeyeceği riskli bir durumdur. Madencilik uzun vadede masraflarını karşılayan belki de karşılayamayan kısacası amortisi olmayan bir sektördür. Bu nedenle yatırımcılar temkinlidir. Bu durumu çözecek yegâne güç kamudur. Böylelikle maden sektörüne çözüm her aşamada gerçekleşecektir. İşsizlik ve en önemlisi iş alanları açılan yerlerde staj yapacak öğrencilerin daha tecrübeli ve bilgi birikimi yüksek olarak üniversitelerden mezun olup, meslekte daha etkin, iyi yetişmiş bir mühendis olarak meslek hayatında ilerleyecektir.

Eğitimin sorunun çözümünde etkili olacak noktaları şöyle sıralayabiliriz;

– Eğitim sorununun yeni üniversiteler açarak çözülemeyeceği açıktır. Bu sebepten dolayı yeni üniversiteler açarak kaynak israfını bırakıp, olan üniversiteler uluslararası standartlara çıkarılmalıdır.

- Yeni üniversite açarak, sadece öğrencilerin ülkeye bir iç turizm geliri olduğunu öngören politikalarla vazgeçilmelidir.
- Mevcut ikinci öğretimler kaldırılmalı ve üniversite öğrenci kontenjanları ideal duruma getirilmelidir.
- Staj konusunda öğrencilere yardımcı olunmalı ve stajlar onları geliştirmeye yönelik olmalıdır.
- Doğal olarak ezberden eğitime geçilmelidir.
- Üniversitelere gereken eğitim elemanlarına kadro verilmelidir.
- Üniversitelerin teknolojiyi takip etmesi için gerekli kaynak bütçeden ayrılmalıdır.
- Üniversite kütüphanelerinin kitap kaynakları artırılmalıdır.
- İş konusunda sektörel yatırımların öncülüğünü kamu yapmalı, yeni iş alanları oluşturmalıdır. Bununla beraber yeni staj alanları oluşacak ve eğitime katkısı gözle görülür oranda faydalı olacaktır.
- Dünyadaki gelişmeleri takip etmeli ve diğer üniversitelerle bilgi alışverişleri yapılmalıdır.
- Hükümetlerin çözüme yatkın olması gerekmektedir. Ülkemizde işsizlik yüksekken yabancı mühendisler ülkemizde mühendislik yapma izni verilmesi, mühendisliğin tüm alanlarının çökmesinde bir etken olacaktır. Ucuz işe sebep olacak ve gelişmekte olan ülkemizin mühendislik alanını baltalayacaktır. Bu politikadan vazgeçilmelidir.
- Maden mühendisliğinin tıpkı daha önce olduğu gibi Petrol ve Doğalgaz mühendisliği gibi dallara ayrılması mesleğin çalışma alanlarını daraltmaktadır. Bunun yerine, bu alanların sadece yüksek lisans olarak verilmesi gerekmektedir.

Sevgi Gamze ÜNEK Selçuk Üniversitesi

Burada maden mühendisleri ve öğrencilerinin yaşadıkları sorunları tespit etmek ve bunları çeşitli önerilerle çözüme kavuşturmak için toplanmaktayız. Kuşkusuz ki, hepimizin bildiği gibi ülkemizde en çok göz ardı edilmiş olan sektörlerden birisi de madenciliktir. Bunun başlıca nedenlerine bakacak olursak; ülke ekonomisinin durumu, eğitim koşulları ve işsizlik ön sırayı alır. Hedefimiz, sahip olduğumuz değerleri en üst seviyeye getirebilmek, bunu aldığımız eğitimlerle edindiğimiz bilgilerle ve iş hayatında edineceğimiz tecrübelerle yoğurarak gerçekleştirebilmektir. Maden mühendisliği bölümünü bir kısmımız isteyerek, bir kısmımız istemeyerek de olsa tercih etmiş bulunmaktayız. Mesleğimizin bir çok meslekten daha zor olduğunu da biliyoruz. Mesleğimizin temelini de oluşturan kuşkusuz ki alacağımız ya da almakta olduğumuz eğitim. Peki eğitim konusunda beklentilerimiz neler? Önce buna bakalım. Biz üniversite olarak eğitiminin en önemli parçası olan staj konusunda sıkıntı yaşıyoruz. Biz staj yapabilmek için işletmelere sarı çizmeli Mehmet ağanın kızını ya da oğluyum diyerek değil Selçuk Üniversitesi maden mühendisliği bölümü öğrencisiyim diyerek kabul edilmek istiyoruz. Bu konunun çözülmesinde en büyük desteği odamızdan ve üniversitelerimizden bekliyoruz.

Örneğin, işletmelerle daha kolay bağlantı kurulabilmesi, özel sektörlerdeki işletmelere de daha kolay stajyer öğrenci alınması konusunda çözüm yolu bulmak olabilir.

Eğitimin bizim için temel ve şart olduğu tartışılmaz bir konu. Fakat, bunun gerekleri ne kadar yerine getirilebiliyor. İşte bunu tartışmamız gerek. Selçuk Üniversitesi olarak sıkıntı yaşadığımız başka konular:

- Teknik gezilerin yetersizliği ve görselliğin kağıt üzerinde kalması
- Öğrencilerin uygulamadaki eksikliği ve iş hayatındaki uygulamalarla teknik bağlamda edinilen bilginin sonrasında farklılık olduğu gerçeği.

Biz istediklerimizi alan, gören ve pratikte uygulayarak bunu pekiştirebileceğimiz bir eğitim istiyoruz. Bazı eksikliklerin giderilebilmesi için birlik ve beraberlik için hareket ederek çözüme kavuşacağına inanıyoruz. En büyük çözümsüzlükde bu konuda karamsar düşünmek ve yapabileceklerimizin farkında olmaktır.

Sorunlu değil sorumlu bir mühendislik bilincine sahip geleceğin madencileri olmalıyız.

Lokman İLÇİ - Nazım ÇELİK
Dicle Üniversitesi

MADEN MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMDEKİ TEMEL SORUNLAR VE ÇÖZÜM YOLLARI

Eğitim kişinin zihinsel, bedensel, duygusal ve toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi ya da ona birtakım amaçlara dönük yeni yeteneklerin, davranışların ve bilgilerin kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür.

Bu nedenlerle eğitim bir ülkenin temel taşlarının en önemlisidir. Gelişmekte olan ülkeler için temel sorun eğitimde ulusal norm ve standartları yaratabilmektir. Eğitim bütünüyle insan ve insanla beraber toplumun gelişimi çerçevesinde tanımlandığında anlam kazanabilir. Durup düşündüğümüzde genel olarak eğitime günümüz Türkiye'sinde yeterince anlam kazandırılmadığını görebiliriz. İyi bir eğitim kavramı ülkemize oldukça uzak bir nitelidir ama hiç şüphesiz imkansız değildir.

Bir ülkenin eğitiminin doruk noktası üniversitelerde verilen mesleki eğitimidir. Bundan dolayıdır ki geleceğin üniversite mezunları yeniliklere ve gelişmelere kolaylıkla ayak uydurabilmelidir. Bu da üniversitede alınan iyi bir mesleki eğitime bağlıdır. İyi bir temel ışığında biz gençler olarak yenilikçi bir kimlik sahibi olmakla birlikte geleceğe umutla bakan bir kitle oluşturma amacında olmalıyız. Bununla birlikte geleceğin üniversite mezunları olarak özgür düşünebilme yaratıcı düşünceler oluşturma ve esnek davranabilme yeteneğine sahip olmalı, çabalarını rutin işler yerine daha çok yaratıcı hedefler üretmeye yöneltmeli, kendi mesleğimiz dışındaki konularda kısmi de olsa bir fikir sahibi olmalıyız. En basitinden mühendislik eğitimi gören bizler kendimizi ekonomi, hukuk ve benzer konularda geliştirebilir,

hiç olmazsa bu konulara aşına olabiliriz. Bunu mühendis olarak yaparsak gelecekte çalışacağımız sektörde mühendislik çalışmalarındaki verimimiz kat kat artacaktır. Bu da şüphesiz içinde bulunduğumuz toplumun yararına olacaktır. Bize genç mühendis adayları olarak düşen görev, kendimizi mümkün olduğunca donanımlı hale getirmek olacaktır. Yani, görmüş olduğumuz mühendislik eğitiminin yeterliliğine bağlı olarak mesleki açıdan eksik kalan yönlerimizi, ülkemizin o dönemdeki durumuna ve ihtiyaçlarına göre tamamlamalıyız. Mühendislik eğitimi ile ilgili bir tespitte bulunmak son derece önemli olacaktır. Ülkemizde verilmek istenen mühendislik eğitime baktığımızda durumun hiç de iç açıcı olmadığını görmekteyiz. Bunun en büyük sebebi her geçen gün artan donanımsız üniversite ve bölüm sayısıdır. Oysa ki ülke ihtiyaçlarını gözeten yeterli eğitim kadrosu sürekli yayın internet erişim olanağı, laboratuvar derslikler yurt mediko-sosyal vb. altyapısı tamamlanmış dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmelere yabancı kalmayan kuruluşlar oluşturmak ve buralarda ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikli mühendisleri ülke ve toplum yararına yetiştirmek devlet politikası olmalıdır. Eğitimde özellikle kitap ve her türlü basılı yayın araçları açısından var olan problemin giderilmesi eğitimin önemli bir sorunu olarak gözükmektedir. Şu an okuduğum üniversitede verilen maden mühendisliği eğitimi ile ilgili kendimden birkaç örnek vermek istiyorum. Maden mühendisliği eğitimi gördüğüm 3 yıllık zaman zarfında kimya, cevher hazırlama, cevher zenginleştirme ve kaya mekaniği laboratuvarı derslerini aldım. Derslerin hepsini verdim; ama kendimi hiçbir şekilde geliştirecek uygulamalı bir laboratuvar bilgisi tekniği almadan verdim.

Sadece teorik anlamda aldığım bu dersleri gene teorik bir biçimde yazılı sınavlarda geçtim. Laboratuvar da hayali bir numune var bizim görmediğimiz sadece deney föylerinde ismini öğrendiğimiz bir numune bakır numunesi, kömür numunesi diye. İsmi

sadece deney föylerinde duyduğumuz laboratuvar araçlarının ne yazık ki birçoğunu göremiyoruz. Çünkü laboratuvar araçları oldukça az sayıda, mevcut olan birkaç makine bozuk ya çalışmıyor, ya da çalıştırılmıyor. Asıl acı olan durum ise çalışmayan daha doğrusu çalıştırılmayan makineyi çalışıyor farz etmemiz. Tamam da nerde kaldı bizim uygulamalı mühendislik eğitimi-miz. Ne kadar acı da olsa ne yazık ki gerçek böyle gelmek istediğim nokta görmüş olduğum mühendislik eğitiminin tamamen ezberci bir sisteme dayalı olduğu.

Dicle üniversitesi maden mühendisliği bölümünde uygulamalı eğitim adına 3 sene boyunca hiçbir olumlu adım atılmadı ya da atılmak istenmedi. Bu durum öğretim elemanları tarafından bilinmemekte. Bu durumu öğrenciler olarak ne kadar dile getirmişsek de sonuç yine aynı olmuştur. Hiç şüphesiz ileride mezun olduktan sonra mesleğimi icra etmem için uygulamalı bir mühendislik eğitimi şart. Verdiğim örneklerden aldığım eğitimin uygulamadan ne kadar uzak olduğu açıkça görülmektedir.

Bir başka sorun da okuduğum üniversitede bölümle ilgili teknik bilgi açısından yararlanacağım gerçek anlamda bir kütüphanenin bile olmaması. Bu durumun eksikliğini kapatacak bilgisayar laboratuvarımız çok yetersiz, bu durumu da birçok kez dile getirdiğimiz halde ne yazık ki bir sonuç alamadık.

Aldığım mühendislik eğitimindeki bir başka sorun da, staj yapmak için staj yeri bulamama sorunudur. Geçen yaz staj yapmak için yaklaşık 10 yere dilekçe yazdım ama 10 işletmenin birinden bile cevap gelmedi bu konuda bölüm de bana hiçbir şekilde yardımcı olmadı belki de daha gerçekçi bir ifadeyle yardımcı olamadı. Neyse ki, kişisel çabamla zor da olsa staj yapacak bir yer buldum. Şu bir gerçek ki staj yeri bulmak maden mühendisliğinde büyük bir problem. Bu problem büyük ölçüde yasal düzenlemeler gerektirse de denetim ve içeriğin genişletilmesi

açısından TMMOB ve Maden Mühendisleri Odası ile koordineli olarak yasa teklifine dönüştürmek ve teklifin yasalaşmasını sağlamaya yönelik girişimlerde bulunmak da üniversite ve odaların sorumluluğundadır. Bu konuda okulumdan her ne kadar umutlu değilsem de Maden Mühendisleri Odasından umutluyum.

Staj konusundaki bir başka sorun da, maden mühendisliği eğitiminde staj uygulamaları çok önemli olduğu halde bu uygulamalar denetimsiz ve amaçlanan seviyeden uzaktır. Staj yeri bulmak başlı başına bir sorun iken stajın denetimsiz yapılması “naylon staj” kavramını ortaya çıkarmıştır. Zaten laboratuvarında teorik bilgiden daha fazlasını alamayan bir öğrenci stajı da teorik çerçevede yaparak iyice niteliksiz ve donanımsız bir öğrenci olarak mezun olmaktadır.

Hiç şüphesiz bugüne kadar mühendisler toplumun dönüşümlerinde önemli rol oynamıştır. Bundan sonra da mühendisler toplumun yararı için yine ilgili çalışma sektörlerinde varlıklarını sürdürecektir.

Bunun için bizler genç mühendis adayları olarak yalnız mühendislik için gerekli temel ilkeleri kavramakla kalmayıp gereksinim doğduğunda daha özel nitelikteki bilgileri edinebileceğimiz yetenekleri de kazanmamızı sağlayacak geniş açılı ve genel bir çalışma içinde bulunmalıyız.

Bugün Türkiye’de 77 üniversitenin 71’inde mühendislik eğitimi verilmektedir. Her sene yaklaşık 23.000 mezun verilmektedir. Bugün Türkiye’de TMMOB’a kayıtlı 260.000’den fazla mühendis ve mimar bulunmaktadır. Odalara üye olma oranının düşük olduğu düşünülürse, 500.000 mühendis ve mimar var denebilir. Ancak, bugün evrensel teknoloji arenasında Türkiye’nin öncülük yapabildiği ya da lider olabildiği tek bir alan bile bulunmamaktadır. Bunun başlıca nedeni, çok sayıda niteliksiz mühendis yetiştirecek donanımsız üniversite ve bölüm açılmasıdır.

Mühendislik dünyasına giriş eğitim ile olmaktadır. Mühendislik alanındaki tablonun kalitesini etkileyen önemli parametrelerden biridir eğitim. Formasyonu oluşturan önemli parametrelerden biri olarak kendinden sonraki süreçlerden de sorumludur.

1977 verilerine göre bazı sayısal bilgiler vermek yararlı olacaktır. Meslek odalarımızın kurulması ile birlikte mühendisler örgütüllüklerini odalarda sağlamaya çalışmışlardır. Türkiye’de yaklaşık olarak 260.000 mühendis ve mimar bulunmaktadır. Bunun % 36’sı kamu sektöründe % 36’sı özel sektörde % 28’i de piyasada uzmanlık alanlarında ya da mesleği dışında herhangi bir alanda işini yürüten ve giderek artan işsiz mühendis ve mimarlardan oluşmaktadır.

Türkiye için acı bir tablo gerçekten işsiz mühendis kavramı. Mühendisliğin niteliksizleşmesi ve piyasada giderek artan sayıda mühendisin olması mühendisin ekonomik ve sosyal saygınlığının düşmesine neden olmuştur.

Eğitim ve öğretimde etkin bir yönlendirme sisteminin kurulmaması, ortaöğretimden mezun olan her öğrencide yüksek öğretime devam etme arzusu doğurmakta ve bu durum üniversite önünde yığılmalara neden olmaktadır. 2002 sonuçlarına göre bazı istatistikî bilgiler vermek gerekirse; Türkiye’de bulunan üniversite sayısı 53’ü devlet, 24’ü özel üniversite olmak üzere toplam 77’dir . Mühendislik eğitimi veren üniversite sayısı 50’si devlet ve 21’i özel üniversite olmak üzere toplam 71’ dir. Öğrenim görenlerin sayısı 155.547 yani kayıt yapan öğrenci sayısı 8.276’sı kız, 24.444’ü erkek olmak üzere toplam 32.720’dir. Yıllık mezun sayısı 23.000 ve toplam mühendis sayısı 400.000’dir. TMMOB üyesi mühendis sayısı 270.000’dir.

2004 yılı itibari ile ÖSYM sınavına girenlerin arasında bir yükseköğretim programına yerleştirenlere baktığımızda başvuru yapan 1.542.905 öğrenciden, toplam 654.197 öğrenci yerleş-

tirilmiş, 888.711 öğrenci açıkta kalmıştır. Yine 2004 yılında bir yükseköğretime yerleştirenleri incelediğimizde ise 347.158'nin örgün öğretime, kalan 307.039 öğrencinin açık öğretime yerleştirildiği görülmektedir. Genel olarak her yıl başvuranların sayısı artmakta ve üniversiteye yerleştirilenlerin sayısı oran olarak sürekli azalmaktadır. Verdiğimiz bu sayısal verilerden yola çıkarak Türkiye'deki mevcut eğitim sorununu açıkça görmekteyiz. Bu aslında eğitim adına içler acısı bir durumdur ve bu durum gün geçtikçe önüne geçilmez bir hal almaktadır. Hiç şüphesiz Türkiye gibi gelişmek isteyen bir ülkenin öncelikle hedefi mevcut eğitim sorununu çözmek olacaktır. Bu da en çok üniversitelerde verilen mesleki eğitim kalitesinin artırılmasıyla mümkün olacaktır.

Türkiye'de maden mühendisliğinin de bulunduğu birçok mühendislik alanı öğrenciler tarafından tercih edilmektedir. Her 4 öğrenciden birinin ilk tercihi mühendislik – mimarlık bölümleri olmaktadır. Bu da demek oluyor ki, Türkiye'nin geleceği büyük ölçüde mühendisler ve mimarların kontrolü altında olacaktır. Türkiye'yi gelecekte var edecek olguların anahtarları hiç şüphesiz geleceğin genç mühendisleri ve mimarları olacaktır.

Madencilik ülkemizde en çok göz ardı edilmiş olan sektörlerden birisidir. Burada hiç şüphesiz Türkiye'nin içinde bulunduğu sosyoekonomik koşullar belirleyicidir. Bariz bir şekilde ulusal gelire katkısı oldukça az olan madencilik sektörünün içinde bulunduğu bunalım uzun süreden beri bilinmekte, nedenlerine çok sık olmamakla birlikte değinilmekte ancak durumu iyileştirme adına olumlu sonuçlar alınamamaktadır. Madencilik sektörü deyince, bu sektörün gelişmemesinin en önemli sebebi madencilikle ilgili mesleki eğitimin yetersiz olması akla gelir. Yine sayısal verilerden yarılanacak olursak; bugün Türkiye'de 16 üniversitede maden mühendisliği eğitimi verilmektedir. Bu üniversitelerin 6'sı

ikinci öğretimle mühendis yetiştirmektedir. Bu sayı dünyadaki diğer maden mühendisliği eğitimi veren ülkeler ile karşılaştırıldığında oldukça fazladır. Bu çarpıcı sonuçlardan yola çıkarak, dünyada madencilik eğitimine bakıldığında, madencilikte en gelişmiş ülke olan Kanada her yıl 120 yeni maden mühendisine ihtiyaç duymakta ve bu ihtiyacın 90'ını kendi üniversitelerinden, kalanını beyin göçmeni olarak dışarıdan sağlamaktadır. Diğer taraftan tüm dünyada 89 ülkede maden mühendisliği eğitimi veren 270 üniversite ve enstitü bulunmaktadır olup bunun % 8'i ülkemizde görünmektedir. Bugün örneğin; İngiltere'de maden mühendisliği eğitimi yapan 4, Almanya'da 4, Güney Afrika Cumhuriyeti'nde ise 2 bölüm mevcut iken bu rakam ülkemizde 22'dir.

Türkiye'de her meslek dalında oluşu gibi maden mühendisliğinde de yeterli alt yapı oluşturmadan, ikili öğretime master ve doktora programlarına geçirilmesi son derece düşündürücüdür. Başka bir çarpıcı nokta da, Türkiye'de maden mühendisliği bölümünü seçen öğrencilerin çoğunun bölümü isteyerek seçmesidir. Maden mühendisliği eğitiminde özellikle öğretim elemanı kadrosunun yetersiz oluşu, yetişen mühendisin kalitesini direkt olarak etkilemektedir.

Ülkemizde, madencilik sektörüne teknik eleman yetiştirme görevini üstlenmiş olan bölümlerimizin sayısı, yıllık kontenjan ve mezun sayıları açısından sektör gereksinimleri ile uyumlu olduğunu söylemek, özellikle bu yıl öğrenci tercihlerini de göz önüne alarak ne yazık ki olanaklı gözükmemektedir. Ülkemizin bugünkü konumunda maden mühendisi ihtiyacının sınırlı olduğunu düşünürsek öğretim üyesinin çok az olduğu yeni bölümler ve burada aynı zamanda plansız, programsız ikinci eğitimi açmak zaten düşük olan öğrenci kalitesini iyice düşürmektedir. Özetle;

Doğal kaynaklarımızın, ulusal çıkarlarımız doğrultusunda en iyi şekilde değerlendirilmesini temel amaç edinmiş iyi kalitede ve yeterli sayıda maden mühendisi yetiştirilmesi, maden mühendisliği eğitimi veren üniversite ve fakültelerde acilen nitelikli ve yeterli sayıda öğretim kadroları oluşturulması, küreselleşen ve rekabetin arttığı dünyada başarılı olabilmek için, maden mühendislerinin insani ve ahlaki değerlere sahip maden mühendisleri olması ve bunlara saygılı, liderlik yetenekleri ile donatılmış, ileri görüşlü, sürekli öğrenme ve kendini yenileme alışkanlığı edinmiş bireyler olarak yetiştirilmesi, iyi bir eğitim için donanımlı laboratuvarlar kurulması öğrencilerin bilgi ve becerilerinin teorik değil, aynı zamanda uygulamalı olarak geliştirilmesi,

Maden mühendisliği eğitimi için yine gerekli olan kütüphanelerin geliştirilmesi, teknik kitapların sayısının artırılarak sürekli yayınların öğrenci ve öğretim üyelerinin hizmetine sunulması,

Geleceğin maden mühendisliği eğitim elemanlarının yetiştirilmesinde titizlikle davranılması, her işi yapabilirlik niteliğinin aranması yerine belli bazı spesifik konularda uzmanlaşmanın gerekliliğinin daha çok dikkate alınması,

Maden mühendisliği eğitimi gören öğrencilere maden işletmesi gösterilmeden işletme derslerine başlanılmaması,

Staj ve teknik gezilerin iyi bir maden mühendisliği için gerekliliği dikkate alınarak üniversiteler ve üretim birimleri arasında ortak eğitim projelerinin yürütülmesi sağlanması ve özellikle maden mühendisliği eğitimi görececek öğrenciler 6 ay öncesinden hangi işletme bölgelerinde hangi proje kapsamında uygulamalı eğitim yapacaklarını bilmeleri,

Meslek içi eğitimin ciddi olarak ele alınması ve belli ilkeler dahilinde üniversitelerin meslek odaları ve sanayi ile işbirliği içinde öğrencilerinin gelişimini sağlaması,

Eğitim için gerekli bina, yurt, spor salonları ile ilgili alt yapı tesisleri ve kapalı alanların tamamlanması,

Üniversitelerin bilimsel özgürlüğün yaşatıldığı, üniversite özerkliğinin savunulduğu çağdaş yerler olmaması günümüzde üniversitelerin maden mühendisliği eğitimi önündeki en önemli sorunlar olarak bulunmaktadır. Bütün bu sorunların çözümü mümkün olmak da ancak eğitimi, gençliği ve geleceği göz ardı eden karşı mekanizmalar bu sorunların çözümü olmak yerine özelde üniversiteleri, genelde ise eğitim sistemini karlı bir kazanç kapısı olarak görmekte ve uygulamaları bu yönde geliştirmektedir. Bu da eğitim sisteminin ne kadar içinden çıkılmaz bir sorun olduğunun en büyük kanıtıdır.

Bizler genç mühendis adayları olarak mühendis tanımına uygun ve bir maden mühendisinde bulunması gereken özellikleri bizlere kazandıracak, ortaöğretimden başlayarak kendi yeteneklerimize ve ilgili olanlarımıza göre eğitildiğimiz iyi yetişmiş öğretim elemanlarının bulunduğu, ülkemiz ve sanayimiz ihtiyaçlarına göre şekillenmiş üretime yönelik çağdaş ve bilimsel ders programlarının uygulandığı, bilgisayar dillerine hakim, yabancı dil bilen, kendi meslek derslerimiz yanında, felsefe alanında derslerin verildiği çağdaş kütüphane ve laboratuvar olanaklarının bulunduğu stajların içeriklerine uygun olarak yapıldığı modern anfi salon ve sosyal tesislerin bulunduğu bir üniversitede mühendislik eğitimi yapmak istiyoruz.

.....

II. OTURUM İŞSİZLİK

.....

Musa UZUN ve Umut CAN
Dicle Üniversitesi

İşsizliği çalışmaya hazır olanlarla halen bir işte çalışanlar arasındaki fark olarak ifade edebiliriz. İşsiz sayılabilmek için uluslararası çalışma örgütüne göre aktif iş aramak gerekmektedir.

Uzun yıllardan beri önemli bir toplumsal sorun olarak var olan işsizlik, yaşanan ekonomik krizlerle birlikte daha kalıcı hale gelmiştir. 2001 kriziyle birlikte işsizlik Türkiye'nin en önemli ekonomik ve toplumsal sorunu hale gelmiştir. Ülkemizde özellikle 2001 krizi ile birlikte işsizlik oranında tam bir patlama yaşanmıştır. Öyle ki iki yıl gibi kısa sürede genel işsizlik oranı % 6,6'dan % 10,3'e, tarımda işsizlik % 9,3'ten % 15'e çıkmıştır. O tarihten günümüze kadar da kayda değer bir azalma olmamıştır. Bugün yüksek işsizlik düzeyi ülkemizi Avrupa Birliği'nde Polonya ve Slovakya'dan sonra tarım sektörü dışında, en yüksek işsizlik oranına sahip konuma getirmiştir. AB yolunda özelleşmenin, genel olarak ise tam üyeliğin önündeki en büyük engeli oluşturan yüksek işsizlik, kayıt dışı istihdam ve istihdam vergilerindeki yükseklik nedeniyle çözümü de aynı ölçüde zor bir konu olmaya devam etmektedir.

İşsizliğin nedenleri ve çözümü yönünde uygulanması gereken stratejiler konusunda görüş birliği olmaması, işsizlikle mücadelede elde edilen başarıların sınırlı kalması doğrudan başarısızlığa da zemin hazırlamaktadır. Her ülkenin dolayısıyla toplumun kendisine özgü paylaşım dayanışma, kalkınma ve gelişme politikaları sorunun çözümünde doğrudan ya da dolaylı etkiler yaratmaktadır.

İŞSİZLİĞİN NEDENLERİ

Çalışma gücü ve isteğine sahip olup iş bulamayanlar ya da sahip oldukları işten kendi iradesi dışında ayrılanların işsiz kalma nedenleri çeşitlilik göstermektedir. Teknolojide yaşanan hızlı değişimin yanı sıra çalışma hayatının eskiye oranla sık ve büyük değişimler göstermesi özellikle bazı çalışan grupların işsiz kalma oranını artırmıştır. Meslek eğitimi almamış kişilerin iş bulama ve işsiz kalma oranları artmaktadır.

ABD-İngiltere gibi ülkelerde işsizlik oranının düşük olması daha esnek işgücü piyasalarına sahip olmalarına bağlanırken, düşük orandaki işsizliğin bedelinin de yüksek gelir eşitsizliği olduğu savunulmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerde işsizlik sorunu daha çok tarım ağırlıklı ekonomiden sanayi ve hizmet ağırlıklı ekonomiye geçişin yarattığı değişimlerin bir ürünü olarak ortaya çıkmaktadır. Nüfus artışı ve tarımda işgücü göçü tarım dışında yüksek düzeyde istihdam yaratılmasını gerekli kılmaktadır. Tarımsal nüfusun tarım dışı sektörlerle aktarılması da ülkemizin istihdam yapısında sorunlar yaratmaya aday bir gelişme olarak karşımıza çıkmaktadır. Kalkınma sürecinde tarım sektöründe verimlilik artışlarına paralel olarak istihdam azalması yaşanması kaçınılmaz görünmektedir.

Lise ve üniversite eğitimi olan kesimlerde 100 kadından 10 kişi istihdamda kendine yer bulabilmektedir. AB ülkelerinde bu oran yaklaşık olarak % 45'dir. Bu anlamda ülkemiz AB ülkelerinin tümünün gerisinde yer almaktadır. Eğitim düzeyi düştükçe işgücüne katılım da düşmektedir. Ancak ülkemizde kadınların istihdamdaki payı son yıllarda artış göstermiş ve ortalama % 25'lere kadara çıkmıştır.

İŞSİZLİK VE MÜHENDİSLERİN DURUMU

Her yıl üniversitelerden yaklaşık olarak 230 bin civarında öğrenci mezun oluyor. Ancak üniversiteyi bitirmek bir iş sahibi olmaya yetmiyor. Beyaz yakalı işsizler ordusuna her yıl on binlerce üniversite mezunu ekleniyor. TMMOB araştırmasına göre: ülkemizde eğitim harcamalarına bakıldığında bir mühendislik diploması için, bir öğrenci için ilkokuldan başlayarak mezuniyet sürecine kadar geçen sürede ortalama 100.000 \$ harcama yapılmaktadır. Biz bir mesleği icra etmek için yetiştiriliyoruz. Ülkemizin sanayileşmesi için, kalkınması için, bilim ve teknolojinin insanla, toplumla kolayca buluşması için bizlere ilkokuldan itibaren yatırım yapılmaktadır. Odamız kayıtlarına göre 16.000 maden mühendisi'nin 5.000 işsiz. 100.000 \$ yatırım yapacaksınız ki, diploma verdiklerinin % 30'luk bir kısmı işsiz kalacak. Böyle bir planlama düşünülemez. En gözde meslek sahiplerinden biri olan doktorlar bile işsizlik tehdidi ile karşı karşıya bulunmaktadır. Ülke genelinde 35 bin ziraat mühendisi işsiz. Bu sayıya her yıl 900 yeni işsiz katılmaktadır. Jeoloji mühendisleri odasına kayıtlı 10 bin jeoloji mühendisinin % 55 i yani 5 bin 500 ü işsiz. Binlerce kimyager fizik, biyoloji, matematik, felsefe, sosyoloji, tarih, psikoloji, bölümü mezunu ile kimya mühendisi, fizik mühendisi, jeofizik mühendisi, çevre mühendisi ve peyzaj mimarı da işsizler arasında yer almaktadır.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ ve İŞSİZLİK

Ülkemiz doğal kaynaklar açısından önemli ölçüde bir potansiyele sahiptir. Buna karşın, ülke ekonomisinde madencilikğin önemli bir yeri olduğunu söylemek maalesef mümkün değildir. Türkiye'de üretilen madensel kaynak çeşitliliği açısından, 125 ülke arasında 29, maden türünden yapılan sıralama baz alındığında; 10. sırada yer almaktadır. Ancak üretici ülkelerin dünya

.....

pazarı içi payları sıralamasında % 0.16 oranı ile 52. sırada yer almaktadır.

Araştırma raporlarına göre; Küresel kapitalizmin madencilik sektörü, derin bir bunalımın içindedir. Az gelişmiş ülkelere karşı sürdürülen talan saldırısı da bu sektörü ayakta tutacak gibi görünmüyor. Yatırımlar azalıyor. Gelişmiş ülkelerde maden fakülteleri kapanıyor. 1980'lere kadar dünya madenciliğinin ağırlığı ABD, Kanada ve Avustralya gibi gelişmiş birkaç kapitalist ülke ile eski sosyalist ülkelerde iken, yaratılan çevre sorunlarına yükselen karşı çıkışlar ve bu ülkelerde yüksek tenörlü cevher yataklarının azalması, düşen metal fiyatları ve alınması gereken çevre koruma önlemlerinin maliyetinin yükselişi nedeni ile son on yılda bu ağırlık bütünü ile az gelişmiş ülkelere kaydı. Başta Güney Amerika, sonra Afrika, eski sosyalist ülkeler ve Güneydoğu Asya ülkelerinde yoğun bir arama ve işletme kampanyasına girildi.

Madencilik sektöründe kamu madencilik kuruluşlarının özelleştirilmesi gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla söz konusu kuruluşlarda gerekli olan yatırımlar yapılmamıştır. Türkiye madencilik sektöründe mülkiyet ve yönetim değişiklikleri gerçekleştirilmeye yönelik olarak çeşitli kamu kurumlarında sektörel bölünme ticarileştirme şirketleştirme ve özelleştirmeye yönelik uygulamalar birbirini izlemiş, madencilik sektörünün kamu ağırlıklı yapısı özel sermayenin de yerini alabileceği bir rekabet ortamına dönüştürülmesi çalışılmıştır. Şirketlerin üzerindeki sıkı yasal düzenlemeler gevşetilmiş, devletin müdahale, düzenleme ve denetimleme yetkisi mümkün olduğunca kaldırılmaya ya da yumuşatılmaya çalışılmıştır. 3213 sayılı Maden Yasası MTA neredeyse özel bir arama şirketine dönüştürülmüş, böylelikle Türkiye maden kaynaklarını aramaktan vazgeçmiştir. Kamunun maden aramalarından elini çekmesi gerektiği düşüncesi ile yapılan yeni düzenlemeler sonucu 1992 yılından itibaren kamu,

aramalara kaynak ayırmamış o tarihten itibaren de ne kamu ne de özel sektör tarafından kaydadeğer herhangi bir maden kaynağı bulunmamıştır.

Maden mühendisleri ölüm riski altında, sosyal ortamlardan uzak, çok zor koşullar altında çalışmaktadırlar. Ücretler ise son derece azalmıştır. Özellikle uluslararası rekabet maliyetleri gibi gerçeklerle ücretli emeğin değeri düşürülmekte, bu düşüşten maden mühendisleri de etkilenmektedir. İşsizlik sorunuyla karşı karşıya bulunan ve bu nedenle ücret rekabetinin en temel unsuru olan genç mühendislerin istihdamı için özel politikalar oluşturulmalıdır. Madencilik sektöründe istihdam gereksiniminden daha fazla maden mühendisinin mezun olması söz konusu mesleğin değerini de düşürücü bir etki yapmakta, maden mühendisliği ne yazık ki gençler tarafından giderek daha az tercih edilen bir meslek halini almaktadır. Bugün ülkemizde yanlış politikalar sonucunda kontenjanları şişirilmiş hale getirilen Maden Mühendisliği bölümleri genellikle en alt sıralara ve dışarıda kalmamak amacı ile yazılmaktadır. Yine maden mühendisliği bölümlerinde okuyan arkadaşlarımızın staj sorununun acilen çözülmesi gerekmektedir. Bu yıldan itibaren hazırlanan diplomalara unvan yazılmaması uygulaması belirsizlikleri de beraberinde getirmiştir.

Kemal İNCE
Osmangazi Üniversitesi

İşsizlik, toplumsal yaşamımızı etkileyen önemli sorunlarımızın başında geliyor. Sorunun değişik boyutlarının bulunması, uzun süredir devam etmesi, sosyal yaşamımızda olumsuz sonuçlara yol açması, son yıllarda ekonomik büyümeye rağmen işsiz sayısının azalmaması çözüm noktasında ileriye yönelik projeler üretilmesini zorunlu kılıyor. İşsizlik, tanım olarak, genel anlamda içinde değişik kesimleri barındıran ve bir işe sahip olmayan kimseleri açıklayan anahtar bir sözcüktür. Asırlar öncesinde ünlü düşünür Sokrates'in işsiz bir insanı tanımlayan aşağıdaki sözleri günümüzde de işsizlik kavramına ayrı bir bakış açısı getiriyor: Hiçbir iş yapmayan adam boş oturuyor demektir. Fakat kendi yetenek ve bilgisinden daha aşağı bir işte çalıştırılan adam da onun kadar boş oturuyor demektir. Türkiye İstatistik Kurumunca yaptırılan hane halkı iş gücü araştırmasına göre ülkemiz genelinde işsiz sayısı 2.5 milyona yaklaşıyor. Ancak resmi olmayan araştırmalar, işsiz sayısının bu rakamın en az iki katı civarında olduğunu gösteriyor. Yıllara göre işsizlik oranları da yüzde 9-11 arasında değişiyor. Gerçekte TÜİK tarafından yayımlanan araştırmalarda da iş bulma ümidi az olan, mevsimlik çalışan, iş aramayıp ancak çalışmaya hazır olan 1.977 bin nüfus gerçek işsiz sayısına ilave edildiğinde işsiz nüfusun 5 milyona yaklaştığını görüyoruz.

Günümüz Türkiyesinde iş veremediğimiz, yetenek ve bilgisinden yararlanamadığımız çok sayıda genç, genel nüfus içinde sadece sayısal olarak değil işlevleri açısından da değerlendirmeyi bekleyen, Türk ekonomisi ve çalışma hayatı için büyük öneme haiz potansiyel güce sahip bir kesim olarak mutlaka dikkate alınmalıdır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 2005 yılında yayınladığı III. Genel Kurul Çalışma Raporunda, işsizliğin daha çok kentlerde ve genç yaş grubunda (15-24) yoğunlaştığı, işgücüne dahil olmayan nüfusun yıllara göre artış gösterdiği, istihdam artış hızının sürekli olarak nüfus artış hızının gerisinde kaldığı, istihdam edilenlerin 2004 yılı sonu itibarıyla yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında, yüzde 17.67'sinin 15-24 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Kentlerde genç işsizlik oranı yüzde yirmi civarında seyretmekle beraber, sorun eğitilmiş işsizler açısından ele alındığında aynı yaş grubundaki işsizlerin yüzde otuza yaklaştığını görüyoruz. OECD'ye üye ülkeler arasında yapılan Gençlikte Atalet, çalışması sonuçlarına göre Türkiye'de 15-19 yaş grubu gençlerden, kızların yüzde 44.3'ü erkeklerin ise yüzde 22.6'sı okula gitmiyor ya da herhangi bir yerde çalışmıyor.

İŞKUR'un 2005 yılı Çalışma Raporunun tetkikinden, 2004 yılı Eğitim Durumuna Göre İşsizler tablosu bize ilköğretim mezunlarının yüzde 38.91'i, orta ve dengi meslek okulu mezunlarının yüzde 12.73'ü, lise ve dengi meslek okulu mezunlarının yüzde 29.18'i, yüksek okul ve fakülte mezunlarının yüzde 12.69'u işsizdir.

Türkiyede, genç işsizler toplam işsizlerin içinde önemli bir yer tutmaktadır. 2004 DİE İstatistik Yıllığına göre, işsizler içerisinde 15-24 yaş grubunda olanlar 945 bin kişi ile işsizlerin yüzde 37.8'ini oluşturmaktadır. 25-44 yaş grubundaki işsizler ise 1.304 bin kişi ile işsizlerin yüzde 52.2'sini oluşturmaktadır. Gençliğe yapılan yatırım, geleceğe yapılan yatırımdır. Gelecek, biz gençlerin ellerinde yükselecektir. Avrupa Birliği yolunda, önemli mesafeler kat etmiş Türkiye için gençliğe önem vermek, icraat makamında bulunan hükümetler için büyük önem taşımaktadır. Gençliği, meslek edindirme eğitimlerine veya kendi işini kurmaya, bilimsel çalışmalara katkıda

bulunmaya yönelik projelere yönlendirebilmeliyiz. Cumhuriyetimizin Kurucusu, Büyük Önder ATATÜRK'ün işaret ettiği muasır medeniyet seviyesine ulaşmak ve hatta geçebilmek yine onda ifadesini bulan tek bir şeye ihtiyacımız var, çalışmak, çalışmak, çalışmak... desturunun bu gençlik tarafından gerçekleşmesiyle mümkündür.

Özgür ECEVİT
Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Merhaba arkadaşlar, ODTÜ Maden Mühendisliği öğrencileri adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ülkemizde Maden mühendisliği alanındaki işsizliğin nedenleri ve istihdam sorunundan kısaca bahsedeceğim.

Ülkemiz doğal kaynaklar bakımından önemli bir potansiyele sahiptir. Madensel kaynak çeşitliliği açısından 152 ülke arasında 50 dolayında madensel kaynak üretimiyle 29. sıradadır. Bu kaynak bolluğuna karşın madencilik alanında gerek dünya ölçeğindeki neo-liberal politikalar, gerekse bunların yansıması olarak ülkemizdeki bilinçli planlama hatalarından kaynaklanan işsizlik ve kaynakların verimli kullanılamayışı hala büyük sorunlardır.

Sanayiye hammadde sağlayan madencilik alanında hammadde den uç ürüne gittikçe ürünün katma değeri artmakta ve daha çok artı değer yaratmaktadır. Ülkemizde madencilik üretiminin yarattığı katma değer 2-2.5 milyar \$ iken, madene dayalı sanayi düşünüldüğünde bu değer 22 milyar \$ a çıkmaktadır. Ancak verili durumda ülkemiz daha çok hammadde ihracatı yapmaktadır. Bir yandan hammadde ihraç ederken diğer taraftan üretim için gerekli ara mallar ithal edilmektedir. TÜSİAD verilerine göre ilkede üretilen malların ithal girdi oranı ortalama % 45'tir. İşsizlik, tercih edilen ve montaj sanayi diye de adlandırabileceğimiz bu sanayileşme modeliyle doğrudan ilgilidir. İmalat sanayisine ucuz ve kaliteli hammadde ve ara mal sağlama amacı taşımayan bu tür bağımlı bir sanayi modeli gerekli istihdam alanı sağlayamamaktadır. Madencilğe dayalı sanayi gelişmediği ve yerli sanayiye ucuz ve kaliteli hammadde sağlama amacı güdülmeyen sürece üretimi artırmanın işsizlik ve diğer problemleri çözmede pek bir anlamı olmayacaktır.

İşsizlik başlığı düşünülürken, madencilik alanındaki özelleştirmeler bir diğer önemli faktördür. Ülkemizde Kamu İktisadi Teşebbüsleri yerli sermaye sınıfının gelişimi için az önce bahsettiğimiz hammadde ve ara mal üretimini üstlenmekteydi. Özelleştirme sürecine dahil edilen bu kurumların önemli bir kısmı özelleştirmelerin hemen ardından gayrimenkullerine el konularak tasfiye edildi. Eti Maden İşletmelerinin özelleştirilme hikayesini incelemek bu konuda yeteri kadar ibret verici olacaktır.

Özelleştirildikten sonra faaliyete devam eden işletmelerde ise verimliliği artırmak adına işçilerin işten çıkarılması ya da üretim maliyetlerini olabildiğince düşük tutulması için ücretlerin düşürülmesi gündeme gelmiştir. Bu durumdan mühendisler de olumsuz şekilde etkilenmiştir.

İşsizlik başlığında değinmemiz gereken ikinci konu sektörün liberalleştirilmesi faktörüdür. Liberalizasyon süreci özel sektörün ve yabancı şirketlerin maden sektörüne girmesini amaçlıyordu. Bu süreç beraberinde kuralsızlaşmayı da getirdi. Aynı zamanda kamu yararı gözetmeden sadece kar oranlarını artırma amaçlı kaynak yağmasına da yol açtı.

Özel şirketlere getirilen kolaylıklarla birlikte belli bir tonaja kadar en ilkel yöntemlerle maden çıkarma hakkı verilmiştir. Şirketlerde buna dayanarak, standartlara uygun bir maden işletmesi kurmak yerine geri teknolojiyle maden çıkarıp, daha sonra kalan kısmın çevrede yaratacağı olumsuz etkiyi de gözdardı ederek başka bölgelere geçebiliyorlar. Bu uygulamalar herhangi bir kaynak ya da ülkemiz için artı değer yaratmıyor. Yalnızca şirketler karlılığını korumuş ve günü kurtarmış oluyorlar. Sonuç olarak sürekliliği olan iş alanları yerine kısa süreli iş alanları yaratılmış oluyor. Büyük çaplı maden işletmelerinin sayısı azalırken küçük ve denetimsiz işletmelerin sayısı artıyor. Buralarda ihtiyaç duyulan istihdam edilen mühendis sayısı da azalmış oluyor.

Bu liberalizasyon sürecinin bir başka boyutunu GATS anlaşması oluşturuyor. Son yıllarda sıkça gündeme gelen hizmet ticareti genel anlaşması (GATS) çerçevesinde hizmetlerin serbest dolaşımı da ülkemizdeki işsizlik problemini daha da içinden çıkılmaz bir hale getiriyor. 2003 yılında TBMM de kabul edilerek yürürlüğe girmiş olan yabancıların çalışma izinleri hakkındaki kanunla ülkemizde; akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış yabancı mimar ve mühendislerin hiçbir kısıtlama olmaksızın çalışmalarına imkan verilmiş durumdadır. “Küreselleşen dünyada” ile başlayan sözlerle zemin oluşturulan bu ve benzeri yasalar ülkemize ve mühendislerimize hiçbir yarar getirmeyecektir. Onların söylediklerinin aksine bizler biliyoruz ki dünyada küreselleşen işsizlik ve yoksulluktur. Sadece istatistikleri değerlendirdiğimizde bile Avrupa birliği ülkelerinde ve dünyada işsizlik hızla artmaktadır.

İstatistiklere göre maden mühendisleri arasında işsizlik yada kendi işinde çalışmama oranı % 36 olduğunu görüyoruz. Bu oran yeni mezunlarda %50 ye kadar çıkabiliyor. Bu tabloya baktığımızda mühendislik eğitiminin ve istihdamının planlı olmaması işsizliğin bir diğer nedeni olarak karşımıza çıkıyor. Ülkemiz üniversiteleri talebin çok üzerinde maden mühendisi mezun veriyor ya da tersten okursak madencilik alanı yeni mezun maden mühendislerini istihdam etmekte yetersiz kalıyor. Nereden baksak bakalım sonuç değişmiyor. Maden mühendisliği öğrencilerinin yarısına eğitim için ayrılan kaynak boşa harcanan bir kaynak olarak karşımıza çıkıyor.

Sonuç olarak maden mühendislerinin işsizlik sorunu belli özgülükler taşımakla birlikte ülkedeki genel işsizlik probleminin çok da bağımsız sayılmamalıdır. İşsizlik; ekonomik bir sorun olmakla beraber sonuçları itibariyle toplumsal alanda da birçok soruna yol açmaktadır.

İşsizlik sorununun önemsenmesi ve işsizliği ortadan kaldıracak planlamalar yapılması insana verilen değerin de göstergesidir. Madencilik alanında işsizliğin önüne geçilebilmesi; kamu yararını öne alan, ülke sanayi sektörünün gelişmesini amaçlayan, ileri teknoloji geliştirilmesi ve kullanılmasının önünü açan kapsamlı bir planlamayla mümkündür.

Onur KELEŞ
İstanbul Üniversitesi

İşsizlik Türkiye'nin genel bir sorunudur. Hemen her meslek grubu için fazla kalifiye eleman yetiştirilmesi fakat buna oranla istihdam oranı azlığıdır. Buna rağmen ülke politikalarında işsizliğin temeli için bir çözüm üretilememekle birlikte uygulanması düşünülen yanlış politikalarla işsizlik daha da artacaktır. Bu tüm meslek grupları için gelecekte bir sorun olarak gözükmektedir.

Hükümetimizin yabancı mühendislerin ülkemizdeki mühendisliği geliştirmek için teşvik edilmesini ve çalışma kolaylığı sağlamsını öngören yasa tasarısı buna çok iyi bir örnektir ki bu mühendisliği geliştirmek değil sadece ülkemizdeki işsizliği arttıracak bir yasa olduğu çok açıktır. Bu çok vahim bir yasa olmakla birlikte işsizlik zaman içerisinde doğru politikalar izlenerek çözülemeyecek bir sorun olmayıp istihdamı desteklemek gerekmektedir.

Esen TUNCER
İstanbul Teknik Üniversitesi

ÜNİVERSİTEDEN MEZUN OLDUK. YA SONRA...

Dershanelere milyarlarca para harcadık veya kendi imkânlarımızla bir şekilde ÖSS'ye girdik ve bir üniversiteye yerleştik. Bununla bitti mi? Har(a)ç parası, kayıt parası, yurt parası, yemek sorunu, ulaşım sorunu... Bunları da zor da olsa karşıladık. Okuduk ve mezuniyetimiz yaklaştı. Arkadaşlarımızla aramızda: "Bir mezun olayım, kurtulacağım", "Şurada 2 yılım daha var, 2 yıl sonra mühendis olacağım. Eh iyi bir yerde çalışmaya başlarım artık", "2 yıl sonra doktor oluyorum", "Son sınıf olduk, artık KPSS'ye çalışmaya başlayalım da seneye bir okula atanırız sanırım", "Seneye mezun oluyorum, artık harç parası, fotokopi parası gibi ödemeler olmayacak, bir sürü alakasız ödev yapmayacağım ve seneye bir yerde çalışıyor olacağım, çünkü artık bir mühendis olmuş olacağım"... diye konuşuyoruz.

Evet, yukarıdaki cümleler üniversiteli öğrencilerin genelde mezun olduktan sonrası için düşündükleridir. Üniversite öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu, lisans eğitimi sırasında bir takım zorluklarla okumakta. Ve bu büyük çoğunluk mezun olduktan sonra sıkıntılarından kurtulacağını, çalışarak ailelerine maddi yardımda bulunacağını düşünür. Çünkü onlar artık üniversite mezunu bir meslek sahibidir. Fakat mezun olduktan sonra bütün üniversite mezunları işe girebiliyor mu? Hayır. Bunu istatistiklerle açıklamak en doğrusu olacak sanırız:

Üniversiteli işsizler ile ilgili belirgin bir araştırma olmasa da Türkiye'de bazı kaynaklar her yıl üniversitelerden mezun olan 230 bin öğrencinin üçte biri iş bulamıyor. Buna göre her yıl üniversiteli işsizler ordusuna 80 bine yakın genç katılıyor.

Türkiye’de % 12’ye yükselen işsizliğin yine % 12’den fazlasını üniversite mezunları oluşturuyor. Türkiye İş Kurumu kayıtlarına göre yıllar itibariyle yüksek okul ve üniversite mezunu işsiz sayısının 2002 yılında 21 bin 523, 2003’te 46 bin 625, 2004’te 76 bin 724, 2005’te ise 57 bin 892 olduğunu bildirdi. 2005 yılında; üniversite mezunları arasında işsizlik oranı 10.2, işsiz sayısı ise 290 bin olduğu açıklandı. 27 Mart’ta açıklanan son istatistiklere göre ise, üniversite mezunları arasında işsizlik oranının ise yüzde 10.4 olduğu vurgulandı. 290 bin üniversite mezunu işsiz... 2 milyon 624 bin yüksekokul ve fakülte mezunundan 290 bini iş bulamıyor. İş-kur’a kayıtlı üniversiteli işsizler arasında ilk sırayı büro memurları alırken, bunları muhasebeciler, işletmeciler, ekonomistler ve yöneticiler izliyor. Devlet İstatistik Enstitüsü’nün 2002 verilerine göre üniversite mezunu işsiz sayısının 156 bin olduğunu belirtilirken, eğitilmiş gençler arasındaki işsizlik oranı ise %27.9 gibi çok yüksek bir orandır. İşsizlik sayılarının meslek grubuna göre dağılımını da: 7 bininin “kanun yapıcı, üst düzey yönetici ve müdür”, 69 bininin “profesyonel meslek mensubu”, 38 bininin “yardımcı profesyonel meslek mensubu”, 25 bininin “büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan eleman”, 3 bininin “hizmet ve satış elemanı”, 4 bininin “sanatkâr ve ilgili işlerde çalışan”, bin kişinin “makine operatörü” olduğunu belirterek, 9 bininin iş bulmuş ama başlamak için beklediğini bildirilmiş. Geçen yılın verilerine göre yalnızca geçtiğimiz yıl içerisinde; Türkiye İş Kurumu’na 127 doktor, 991 veteriner hekim ve 14 bin 782 mimar-mühendis olmak üzere, 15 bin 900 kişinin başvurduğu belirtilmektedir. İş arayan doktorlardan 94’ünün hekim, 33’ünün diş hekimi olduğunu belirtilirken, 1326 inşaat mühendisi, 479 maden mühendisi, 910 kimya mühendisi, 716 endüstri mühendisi, 1150 elektrik mühendisi, 1458 elektrik-elektronik mühendisi, 1929 makine mühendisi, 2337 ziraat mühendisi, 629 mimar ve 3848 diğer dallardaki mühendisin, iş aramak için

başvuruda bulunduğu kaydedildi. Toplam sayılara baktığımızda ise durumun aslında daha ciddi boyutlarda olduğunu görebiliyoruz. Tıp Fakültelerinden her yıl 4 bin 500 civarında doktorun mezun olduğu ve 3 bininin işsiz kaldığı belirtiliyor. 10 bin civarında işsiz doktor bulunduğu önümüzdeki 5 yıl içerisinde işsiz doktor sorununun ciddi boyutlara ulaşacağı, 2020 yılına kadar ise işsiz doktor sayısının 40 bini bulacağı tahmin ediliyor. Türkiye’de Veteriner Hekimler arasında işsizlik ciddi bir sorun haline geldi. Yaklaşık 18 bin veteriner hekimin 3 bini işsiz. 6 bini de mesleklerinin dışında işlerle uğraşıyor. Sayısı 20’yi bulan Veterinerlik Fakülteleri’nden her yıl 1.200 veteriner hekim mezun oluyor. 1969 yılına kadar Ziraat Fakültesi sayısı 4 iken bugün bu sayı 27’ye yükseldi. Ülke genelinde 35 bin veteriner hekim işsiz. Bu sayıya her yıl 900 yeni mezun ekleniyor. 10 bin maden mühendisi’nin 4 bini işsiz. Jeoloji Mühendisleri Odası’na kayıtlı 10 bin jeoloji mühendisi’nin yüzde 55’i, yani 5.500’ü işsiz. Pek çok sağlık kuruluşunda hemşire açığı bulunurken 30 bin hemşire iş arıyor. İşsiz arkeologların, sayısı binlerle ifade ediliyor. Binlerce Kimya, Fizik, Biyoloji, Matematik, Felsefe, Sosyoloji, Tarih, Psikoloji bölümü mezunu ile Kimya Mühendisi, Fizik Mühendisi, Jeofizik Mühendisi, Çevre Mühendisi ve Peyzaj Mimarı da işsiz. Bir iş sahibi olanların çoğu da öğretmenlik yapıyor. 2001 krizinde her 8 mühendis ve mimardan birinin işsiz kaldığı, işsiz mühendis ve mimar sayısının 50 binin üzerinde olduğu tahmin ediliyor. Kısacası, ülkemiz ciddi bir “üniversiteli işsizler” ordusuyla yüz yüzedir. Stajyer ve asgari ücretli olarak çalışan çok sayıda üniversite mezunu olduğu belirlenmiştir. Nitelikli çalışanların ücretlerinin de reel bazda 1995 yılı seviyelerine gerilediği hesaplanmaktadır. Örneğin; çizdiği proje 1 trilyonluk ihale alan bir *peyzaj mimarı* ayda 600 YTL maaş almaktadır.

İşsizliğin yanında tabii eğitim kalitesine ve eğitime ayrılan bütçelere de bakmak gerekiyor. Eğitim harcamaları açısından ba-

kıldığında, 2004 OECD verilerine göre, yetişkin nüfusun eğitim düzeyi ortalaması, mevcut eğitim programlarının süresi temel alınarak 11,8 yıl. Bütçeden ayrılan pay ise yüzde 5,4. Türkiye'nin kişi başına eğitim süresi 3,6 iken, bütçeden ayrılan pay yüzde 4. Kamu eğitim harcamasının GSMH'ya oranı en yüksek olan ülkeler Danimarka (8.2) ve İsveç (8.3)'dir. Türkiye ise 2.2'lik oranla en alt sırada yer almaktadır. Bugün Avrupa ülkelerinde her bir öğrenci için yılda 6000 dolar harcanırken, Türkiye'de bu miktar sadece 650 dolarda kalıyor. Dahası, yine bu ülkelerde yükseköğretimde, öğrenci başına 10 bin dolara yakın para harcanırken, bu rakam Türkiye'de 2000 dolara zor yaklaşıyor. Öyle ki, bugün Anadolu'da hiç profesör hatta doçent seviyesinde hocaları olmayan üniversiteler bile var. Avrupa'da nüfus yoğunluğu Türkiye'ye en yakın ülkeler olan Almanya ve Fransa'da ise ortalama 250'şer üniversite bulunuyor. Almanya'da bir öğretim görevlisine 10 öğrenci düşerken, Türkiye'deki 1 öğretim görevlisininin 90 öğrencisi var. Üniversitelerimizin çoğu, içinde bulunduğu şartlar nedeniyle "yüksek lise"den farklı değil; ama olsun Kütüphaneleri yokmuş, içinde kitap yokmuş, doktoralı hocaların sayısı yetersizmiş, laboratuvarları yokmuş, mezun olanlar zaten bir iş bulamayacaklarmış, kimin derdi! Devlet yaptı bir kanun, kurdu 15 yeni üniversiteyi ve sorun bitti! Zannediyorlar ki Türkiye'deki eğitimin sorunu üniversite kapısına kadar gelip, orada öylece kalakalan iki milyon genci dört sene daha bir okula sokabilmek. Oysa sorunumuz, milyonlarca genci hiçbir mesleki beceri ve bilgi kazanmadıkları liselerde okutup, üniversite kapısına yığmamızdan kaynaklanıyor. Sonra bakıyorlar ki üniversite kapısında birikenler çok arttı, hadi biraz daha üniversite kuralım diyorlar. Üniversite açılacaksa ona göre, ülkenin ihtiyacına göre bilim teknik araştırma yanında yetişmiş eleman yetiştirecek öğretim üyesi kadroları yetiştirilmelidir. Bir taraftan gençliğin bir bütün olarak yaşamı ezberci eğitime dayalı sınava hazırlanırken; diğer

tarafından ne aradığı ile yeterince donatılmamış, hedef ve vizyonu oluşturulamamış binlerce üniversite mezunu verilmektedir. 26 Haziran 2005 tarihli Cumhuriyet gazetesinde ATO'nun mezunlara ilişkin raporuna dayanarak Üniversite mezunları küskün başlıklı bir haberde üniversitelerde mezun olan gençlerin işler acısı halini işlemektedir. Gençlikte işsizlikten kaynaklanan ciddi bir bunalım yaşadığı artık herkesin gözlemi haline gelmiştir. Resmi rakamlara göre üniversiteli işsizler oranı Türkiye ortalamasının 4 puan üzerinde bulunmaktadır. Her yıl artan orandaki liselinin üniversite kapısına yönlendirmesi ve gerçekleşmeyen umutların gençler üzerinde yarattığı karamsar tablo ülkenin bir bütün olarak alternatifsiz bırakıldığı bir göstergesidir. Bugün üniversiteler üzerinde yapılan tartışmaların temelinde de bu olgu bulunmaktadır. İyi olanaklara sahip, yabancı dil bilen gençler, işsizlik nedeniyle kapağı yurt dışına atmaya çalışmaktadır. Ülkemizin en büyük meselesi olan işsizliğin ortaya çıkardığı sonuçlardan biri de yurtdışına beyin göçüdür. Yurtdışına beyin göçü, iyi eğitim görmüş, kalifiye ve yetenekli işgücünün yetiştiği az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkeden gelişmiş ülkelere yönelmesini anlatmaktadır. Vasıfsız işgücü ihracından farklı bir şey olan beyin göçü, göç veren ülkenin aleyhine sosyal ve ekonomik sonuçlar doğurabilecek ciddi bir olgudur. Ülkenin iyi yetişmiş insanlarını geleceklerini başka ülkelerde aramaya iten belli başlı sebepler şöyle sıralanabilir: İşsizlik, daha yüksek hayat standartı arayışı, daha iyi hayat şartları, araştırma imkânlarının fazlalığı, çocuklar için daha iyi eğitim imkânları gibi... Ülkemiz, en fazla beyin göçü veren 34 ülke içinde 24. sıradadır. Bir başka açıdan bakıldığında ülkemiz, iyi yetişmiş beyinlerinin yaklaşık % 60'ını kaybetmektedir. Üniversite öğrencilerinin yarısından fazlası geleceğini yurtdışında görüyor. Kimi araştırmalara göre bu oran % 80'lere kadar varıyor. Üniversiteli gençlerin yaklaşık % 20'si bir daha geri dönmek üzere yurtdışına gitmek istiyor. Ülkemiz

sınırlı ve kıt kaynaklarını bu derece plansız ve programsız harcamamalıdır. Bu nitelikli mezunlar gelişmiş ülkelere hiç bedelsiz hibe edilmemelidir.

Ayrıca çok çarpıcı bir örnek verecek olursak: Maden Mühendisliği: Türkiye’de şu an öğretim veren toplam 16 adet Maden Mühendisliği Bölümü vardır. Bunlardan 6 tanesi hem birinci hem de ikinci öğretim vermektedir. 2004 ÖSYM verilerine göre toplam 1030 öğrenci kontenjanına sahiptir. 1030 öğrenci kontenjanının 270’i ikinci öğretim içindir. Dünyanın madencilikte en gelişmiş bir ülkesi olan Kanada’nın Gayri Safi Milli Hasılası’nın büyük bir kısmı madencilikten sağlanmasına karşın Kanada’nın her yıl ortalama 120 yeni maden mühendisine ihtiyacı vardır. Bunun yaklaşık 90 adedini kendi üniversitelerinden karşılarken geri kalan kişileri Kanada dışından beyin göçmeni olarak almaktadır. Bizim ülkemizde Madencilğin Gayri Safi Milli Hasıla içindeki payı % 1’lerin altına düşmüşken, yılda binden fazla maden mühendisi mezuniyeti sanıyoruz tüm Dünya’nın maden mühendisi ihtiyacını karşılayacak seviyelerdedir. Plansız, programsız açılan üniversiteler, bölümler, artırılan kontenjanlar ve bunlara bir de ek olarak ikinci (gece) öğretime öğrenci alınmasının hiçbir mantıklı ve rasyonel açıklaması yoktur. Ülkemizin her yıl ne kadar maden mühendisine ihtiyacı olacağı ilgili kurumlarca (DPT, DİE, YÖK, Üniversiteler, Meslek Odaları vs) hesaplanmazsa sonuçta anlamsız sayıda tüm dünyanın ihtiyacından bile fazla diplomalı işsiz insan yetiştirilmektedir.

Emniyet Teşkilatı Kanunu Yasası çıkmadan önce bakanların düşüncelerini ve olayı daha iyi açıklayan şu habere bakalım: “*Bakanlar Kurulu, 10 bin 480 yeni polis memuru alınması için kanun taslağı hazırladı. Taslağa göre işsiz üniversite mezunlarına polis olma yolu açılıyor. İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu’nun polis açılığını kapatmak için hazırlattığı Emniyet Teşkilatı Kanunu Yasa*

Taslağı, bakanların imzasına sunuldu. Taslağın yasalaşması halinde, 4 yıllık yüksekokul mezunlarının 6 ay eğitim aldıktan sonra polis olmalarının önünü açılacak. Bakanlar Kurulu'nun ardından bir açıklama yapan Hükümet Sözcüsü ve Adalet Bakanı Cemil Çiçek ise Türkiye'de 35 bin polis açığı olduğunu söyleyerek, 'İstanbul başta olmak üzere büyük şehirlerde polis sayısında bir yetersizlik söz konusu. Buna karşın polisin alanı genişliyor ve suçlar daha karmaşık hale geliyor' dedi. Çiçek, üniversite mezunları ile meslekte kalitenin de yükseleceğini vurguladı". Daha önce bahsettiğimiz gibi devlet polis ve sözleşmeli asker alımında bir kısıtlamaya gitmemektedir. Devlet üniversite mezunlarına kendi alanlarında iş imkânı yaratmıyor, bununla birlikte meslek sahibi gençlerin başka alanlara yönelmesini hoş karşılıyor. Adalet Bakanı'nın yukarıdaki haberde söylediği cümle bunu ispatlamaktadır "üniversite mezunları ile meslekte kalitenin de yükseleceğini vurguladı".

Görüldüğü gibi; bu sistem ve devlet sorunlarımıza çözüm olmadığı gibi üniversiteli gençleri çözümsüzlüğe itmektedir. Kendi çıkarları doğrultusunda, karşımıza her gün farklı yasalarla çıkarak bu yasaları bizlere dayatmaktadırlar. Çözümü sistemin içerisinde aramak çözümsüzlüktür. Çözüm; mücadeleyi yükseltmektir. Çünkü mücadeleyle birlikte dayatılanlar geri çekilmek zorunda bırakılıp, sonuçta mücadele edenler kazanacaktır.

Orkun KANTARCI
Dokuz Eylül Üniversitesi

İÇİMİZDEKİ İRLANDALILAR.....

Aslında bu yazı işsizlik hakkında ama diyeceksiniz başlık pek uymamış fakat okuyunca anlayacaksınız ki mesleki çalışma alanlarımız nasıl işgal ediliyor. Evet yanlış okumadınız işgal ediliyor. Maalesef bizim ülkemize özgü olan uzmanlık gerektiren işlerde azıcık bilgin varsa sen de yaparsın denilerek; yabancılar, yani konunun uzmanı olmayan insanlar çalıştırılıyor. Hepiniz hatırlarsınız bu ülkede deprem olduktan sonra herkes deprem mühendisi olmuş ve kendi binaları hatta komşularının binaları hakkında yorum yapmaya başlamıştı. Futbol dersiniz malum herkes teknik direktör bizim ülkemizde, yani sözün özü ülkemizde herkes herşeyi yapmaya çalışıyor.

İşte sorun da burada başlıyor; çünkü mühendislik gibi önemli ve uzmanlık gerektiren işlerde dahi ustalar ve hatta yakın mühendislik alanlarından insanlar çalıştırılıyor. Mesela bizim için İrlandalı olanlara bir örnek vermek gerekirse jeoloji mühendisliği denilebilir. Örneklemek gerekirse bütün mühendisliklerde YÖK dersleri, temel bilim dersleri ve temel mühendislik dersleri ortaktır. Mesleki derslerde bazı bölümlerde ortak yanlar olabilir. Jeoloji de bunlardan biri, ortak çalıştığımız paylaşım yaptığımız bir çok iş var bu bölümle, fakat ders programlarını incelediğimizde mesleki derslerinden kaya mekaniği, mineraloji, maden yatakları, harita ve tabii ki jeoloji dersi ortak. Tabii okuldan okula değişiklikler olabilir. Ama acaba bu dersler bu insanların bizim iş sahalarımızda çalışması için yeterli midir? Günümüzde madencilik sektörü içinde önemli bir hale gelen mermer sektörüne baktığımızda kişisel tecrübeme yani yaz stajımda gördüğüm manzarayı baz alarak ve fuarlardaki gözlemlerimle birleştirerek

şunu çok net söyleyebilirim ki ocaklarda ve pazarlamasında jeoloji mühendisleri çalıştırma eğilimi vardır.

24 Şubat 2007 tarihinde Balıkesir Dursunbey ilçesine bağlı Oda köy yakınlarında özel bir kuruluşa ait kömür ocağında 3 işçi yaşamını kaybetti. Bu acı olay biz madencileri kahretmiştir. Bu konuda Jeoloji Mühendisleri Odası 26/02/07 tarihinde bir basın açıklaması yapmıştır. Aşağıda başlığıyla verdiğim bölüm bu basın açıklamasının son kısmıdır.

“Maden Kazalarının önemli bir nedeni de işletmelerin nitelikli mühendislik hizmeti almamasıdır. Bu bağlamda madencilik sektörünü düzenleyen 5177 ile değişik 3213 sayılı maden yasasından bilim ve mühendislik ilkelerinin göz ardı edilmesiyle dışlanan jeolojik hizmetlerin yeniden yasadaki yer alması yaşamsaldır. Şimdi yapılması gereken denetimsiz ve kuralsız çalışmakta olan, teknolojik yenilenmelerini yapmayan, sendikasız işçi çalıştıran, ve kaza riskine açık işletmelerin etkin denetiminin yapılması, işçi sağlığı ve iş güvenliği mevzuatının günün gerekleri ışığında yeniden düzenlenmesidir.”

Bu açıklama, durumdan kendilerine pay çıkarmaya çalışmak değil de nedir? Burada en büyük sorumluluk odamızın. Çünkü Odamız mesleki çalışma sahalarımızı savunabilecek yegane kale durumundadır. Bu yüzden MMO sektörde var olan bütün kuruluşlarla iletişimde olmalı ve meslek alanlarımızı net bir şekilde ortaya koymalıdır. Ama işsizlik sorununun bir ayağı olan bu yabancı arkadaşlara karşı ikinci ve en az MMO kadar önemli sorumluluk da bizlere düşüyor.

Arkadaşlar, bizim sorumluluğumuz da mesleğimizi etik kuralları içinde layıkıyla yapmaktır. Lütfen mesleğinize sahip çıkın.

Burcu YURTAYDIN
Selçuk Üniversitesi

Dünya genelinde de büyük bir problem olan işsizlik ülkemizde ve özellikle madencilik sektöründe de aşılamayan bir sorun haline dönüşmektedir. Bizler bahanelerin arkasına sığınarak değil bahanelerin çözümünü bularak işe başlamalıyız. İşsizlik sorunu var diyerek aslında sorunların en büyüğüyle karşı karşıya kaldığımızın öncelikle farkında olmalıyız. İşsizliği çözümsüzlük değil geçici bir süreç olarak görerek bu geçici krizden en kolay nasıl kurtuluruz bunu tartışalım. Maden mühendisi ne iş yapar, nelerde çalışır? Maden mühendisi sadece kazı yapmaz, maden çıkarmaz. Tünelcilik, barajcılık ve bir çok sektörde daha çalışır. Bir maden mühendisinin çok farklı bir işte çalışmasının, ezilmesinin önüne geçilmeli ve çok konuşarak değil, uygulayarak çözüm yolu bulunmalı. Hepimizin hatırlayacağı gibi 2001 yılında meydana gelen ekonomik krizden sonra artan işsizlik oranlarında pek bir azalma olmamıştır. İleriye doğru bakalım; açık ocak madenciliği, yer altı madenciliği ve cevher zenginleştirmenin yanında yeni gelişmekte olan derin deniz madenciliği ve uzay madenciliği bizim çalışma alanlarımız olacaktır. Ayrıca temel mühendislik eğitimiyle finans ve pazarlama alanları da bize acıktır.

Sizce bu kadar zor şartlarda ve bu kadar önemli konularda bulunmamızın ve yahut bulunabilme yetimiz bize biraz daha saygı duyulmasını gerektirmez mi.

Bakin iş alanlarımız bununla sınırlı değil, Bayındırlık Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğünün gönderdiği genelgede yol işlerinin bazılarında şartnamede kontrolör olarak bir maden mühendisinin bulunması şartı var, ancak uygulamada bu genelge pek işe yaramıyor. Bir kısım müteahhitler yol işleri için bir in-

.....

şaat bir de maden mühendisi istenmesine karşın sadece inşaat mühendisiyle işini çok rahat yapıp bitirebiliyorlar. Burada zarar gören yine maden mühendisleri, peki buna kim dur diyecek?

